

NOVA DOBA

Licejska knjižnica

Ljubljana

Naročnina: Za Jugoslavijo: mesečno 7 Din, letno 84 Din.
Za inozemstvo: letno 240 Din.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
v torek, četrtek in soboto.

Redakcija in uprava: Strossmayerjeva ulica 1, priti
Tel. 65.—Rač.p.-č.zavoda 10.666.
Oglaš po stalnem ceniku.

Korak na levo v Angliji?

Na velikem shodu angleške delavske zveze »Trade Union« v Scarboroughu, ki se je vršil nedavno, je bila Mac Donaldova reformistična desnica preglasovana in poražena. Kongres je namreč s 3.082.000 glasov proti 79.000 glasom sprejel izrazito resolucijo, katera z ostrimi in jasnimi besedami obsoja angleški imperijalizem in daje narodom britanskega imperija popolno pravico, da se bore za svojo svobodo, oziroma za popolno ločitev od britanskega carstva. S tem je bila obsojena Mac Donaldova pomirljiva in kompromisna politika.

Zanimivo je, da je bila še pred enim letom večina delavstva na Mac Donaldovi strani. Ta nagel preokret je jasen znak, da se delavsko gibanje v najbolj industrijski in najvplivnejši svetovni državi naglo radikalizira. Tudi za kontinentalni socializem bo imel ta pojav sigurno velik pomen.

Iz Anglije poročajo dalje, da je posebna komisija »Trade Union« preiskala proslulo pismo Zinovjeva, ki je največ pripomoglo k lanskemu Mac Donaldovemu porazu. Ta komisija trdi, da je pismo falzifikat. Koliko je resnice na trditvi, je težko reči. Mac Donaldovci so se namreč resno nagibali k mnenju, da je pismo pristno.

To so značilni pojavi, ki kažejo, da je komunističen vpliv med angleškim delavstvom močnejši nego si mislimo. Popolna radikalizacija angleškega proletarijata, ki je izvrstno organiziran, bi utegnili imeti nedogledne posledice. Dočim na kontinentu komunizem pojema, oziroma kot bolj umirjeno spoznanje leze v narode, tako da jih burni in prevratni način ruske politike ne straši več toliko, a tudi ne zanima posebno, se je ta doktrina v Angliji zelo okrepila.

In to utegne imeti za Anglijo velike posledice, ker koncem koncev tudi doktrina komunizma ni tako abstraktna in nepraktična, da se ne bi dala udeležiti v velikih potezah. Ker pa je Anglija matica parlamentarizma, ki ga drugod radi posnemajo, ni morda več daleč čas, da postane geslo proti političnemu in gospodarskemu imperi-

jalizmu moda. Potem bi pa slabo prošle države, ki hočejo biti gospodarice nad sosedo blizu in daleč, a bi bile skromne sile, čim bi bila provedena božja pravica, da more in sme imeti vsak to, kar mu je dano od večne narave.

Politika.

p KRALJEVSKA DVOJICA V BEOGRADU. Kralj in kraljica sta dospela v četrtek ob 4. popoldne v Šibenik. Prebivalstvo, ki se ga je zbralo iz mesta in okolice mnogo tisočev, je prirejalo vladarski dvojici navdušen sprejem. Postavljen je bil slavalok z napisom: »Aleksandre, čitav Šibenik je Tvoj!« Kralja so pozdravili predstavniki oblastev in vojske. Ob 8. zvečer je zapustila kraljevska dvojica ob velikih ovacijah Šibenik z dvornim vlakom in se odpeljala po liški železnici proti Zagrebu, odnosno Beogradu, kamor dospe v petek zvečer. Dasi je kralj Aleksander izrazil željo, naj se njemu in kraljici ne pripravljajo slavnosten sprejem, so Beograščani vseeno vidno izrazili svojo ljubezen do vladarske dvojice in so iz lastne inicijative okrasili hiše z zastavami in zelenjem.

p RADIĆ SE JE VRNIL. Stjepan Radić je v sredo v spremstvu žene in zasebnega tajnika dr. Krnjevića prišel v Zagreb. Na kolodvoru so ga sprejeli inž. Košutić, dr. Pernar in Rudolf Herceg. Radić je izjavil, da je prinesel iz Ženeve najlepše utise. Indirektno je dementiral poročilo beograjske »Politike« o njegovih izjavah glede Macedonije. Vendar njegov dementi ni ravno kategoričen, ker dobro ve, da sta njegovemu predavanju prisostvovala zunanji minister in poslanec Vasa Jovanović, ki namerava v skupščini postaviti tozadevno interpelacijo.

p SPORAZUM Z BOLGARSKO. Zunanji minister dr. Ninčić je podal poročevalcu sofijskega lista »Slobodna reč« izjave o balkanski zvezi. Po njegovem osebnem mnenju je zveza balkanskih držav važnejša nego varnostni pakt. Glede razmerja do Bolgarske je izjavil, da so podani vsi mo-

meuti za sporazum. Pogajanja pa se začne pozneje. Izrekel je tudi upanje, da bo med Jugoslavijo in Grško sklenjen prijateljski pakt.

p DOLOČILA GARANCIJSKEGA PAKTA. Kakor poroča diplomatski dopisnik »Sunday Times« je načrt garancijskega pakta, kakor so ga izdelali juristi, le kratek dokument. Bistvene točke se nanašajo na slučaje takozvanih flagrantnih napadov. Te so: 1. Poškodbe, povzročene v velikem stilu na mejah držav, ki so podpisale ugovor, po vojaških silah kake druge države. 2. Vojaško koncentriranje v onih pasovih, ki so bili demilitarizirani, če tako zbiranje čet kaže namen, napasti sosednje ozemlje. — Druge klavzule se tičejo vstopa Nemčije v Društvo narodov. V obeh zgoraj navedenih slučajih bi imela Velika Britanija ali druga garantujoča država pravico, napasti krivca z oboroženo močjo in na ta način zaščititi nedolžno državo.

p ČIČERIN DELA. »Izvestija« priobčujoje daljši komentar k obisku Čičerina v Varšavi in pravijo, da je njegov obisk logična posledica sovjetske mirovne politike in gospodarskega zblizanja s Poljsko. List pozdravlja spremembo poljske politike v svrhu skupnega delovanja s sovjetsko Rusijo, ki je našlo prvi izraz v nedavni vreditvi obmejnih sporov. Držanje poljskih oficijelnih krogov in javnosti ob priliki Čičerinovega potovanja skozi Poljsko kaže pravilno uumevanje dalekosežnosti eventuelnih gospodarskih posledic za Poljsko. Sovjetska Rusija ima v vsako državo posebne odnose in vsaka država ima svoje posebne interese v sovjetski uniji, ki hoče živeti z vsemi evropskimi državami v miru. — V istem listu piše Radek o razlogih, ki silijo Poljsko k zblizanju z Rusijo. Pregovori za varnostni pakt dokazujejo, da je Poljska osamljena in da ne more računati na pomoč antante. Zveza z Romunijo je nevarna, dokler ni rešeno vprašanje Besarabije. Velika Britanija ovira zvezo med Latvijo, Estonko in Poljsko. Možnost nemškega pritiska v zvezi z notranjimi gospodarskimi težko-

čami sili Poljsko k Rusiji. Radek zagotavlja, da sovjetska Rusija nima namena razdeliti Poljsko. Rusija more delovati le na to, da se ustvari nerazdeljena sovjetska Poljska, do česar pride čim se bo pojavila komunistična revolucija v Nemčiji. — Jasno je tudi, da se Rusija živahno zanima za vse zadeve, ki so v zvezi z varnostnim paktom in s konferenco v Locarnu. Da so sovjeti na stvari zelo interesirani, se vidi tudi iz tega, da bi mogle v slučaju vojne proti Rusiji korakati čete drugih držav preko nemškega ozemlja, ako bi vstopila Nemčija v Zvezo narodov, ne da bi se spremenil čl. 16. statutu Zveze.

p KOMUNISTIČNA CENTRALA V BELGIJI. »Etoile Belge« doznava, da se Karl Radek že dalje časa nahaja v Belgiji. Krožijo govorice, da se ustanovi v Belgiji centrala komunističnih organizacij. Kot sedež centrale je bil izbran Antwerpen, odkoder bodo vodili komunistično revolucijonarno gibanje v Angliji. Da izvede ta načrt, je moskovska vlada odposlala specialista Radeka v Belgijo.

p KOMUNISTI V ROMUNIJI. Romunska policija je odkrila komunistično zaroto. Zarotniki so namestili med moldavskimi in Besarabskimi kmeti organizirati upore. Pripravljali so proglose na kmete in delavce, v katerih jih pozivajo, da se uprejo proti reakcionarnemu režimu. Posebno pridno so agitirali med vojakimi in mornarji. Policija je aretirala voditelja upornikov. Na podlagi njegovih izjav so oblasti odkrile v Galacu zarotniško organizacijo, ki je imela več podružnic po podeželskih mestih, a v prvi vrsti v Besarabiji. Dognale so tudi, da je organizacija prejela iz Moskve več tisoč dolarjev.

Zahtevate-li

povsod v kavarnah,
gostilnah, brivnicah
in javnih lokalih

♦ „Novo Dobo“ ♦

J. Busse-Palma:

Žrtev naključja.

(Poslovenil P. H.)

(Konec.)

Končno sem se ustavil pred globovo sečjo, ki je mejila gozd od polja. Se vedno sem čul vpitje in zvonenje, pa ko sem pazno poslušal, sem opazil, da prihaja iz moje lastne krvi in da tem glasovom ni mogoče uiti, če ne grem kar za vedno s sveta. Kaj naj pa še počnem na njem? Saj mi bodo povsod klicali v pozdrav tat in morilec; sit sem bil že tega bednega življenja.

Obrisal sem si obraz in si ogledal drevesa okoli sebe. Nekaj korakov od seči je stal hrast, ki je molel v primerni višini krepko vejo od sebe. Odvežem si hlačni jermen in splezam na vejo. Ko pritrjujem jermen, da si naredim zanko za svoj nesrečni vrat, se slučajno ozrem v seč. In v seči, gospod, visi nekaj in ta pogled me spravi čisto iz ravnotežja. Žaženem se nizdol kot jastreb na kure, sežem v grmovje in — mislite si, gospod, kaj izvečem? — zajčji meh, gospod! Zajčji meh, ves trohnel in vlažen, sam smrad ga je bil. Toda na zadnji nogi, gospod, je bingljala moja ruta in njen konec je bil tako kovinski in težak

kot takrat pred tedni! — Nisem zavriskal, gospod, ampak jel plakati. Solze so se mi udrle iz oči, da se mi je vse telo kar sresalo. Dolgo sem plakal, gospod, tako dolgo, da mi je bila duša spet svobodna in sem se spet čutil človeka.

Nato sem razvozlat ruto in poštel vsebino. Bilo je vse do beliča. Zajec se je najbrže pri poskusu, da prodre skozi seč, z ruto zamotal in zapletel v grmovju in žalostno poginil, ne da bi ga bila živa duša videla. Oh, gospod, kako se mi je srce radovalo pri cvenku denarja, ki mi bo spet vrnil čast in vse popravil! Glasno zvonjenje je utihnilo in beseda morilec mi ni nič zvenela v ušesih. Če sem koga ubil, sem si dejal, hočem se za ta čin spokoriti pred Bogom in sodnikom. Saj nisem storil namenoma in le v popolni nezavednosti kot človek, ki so mu prizadejali po krivici toliko trpljenja. Zadeva z denarjem mi mora biti zdaj važnejša! Tako sem si mislil, in ker sem bil upehan od pretepa in teka, se nisem takoj dvignil, ampak se igral po suhi, rjavi travi z novci, da so lepo zvenkljali, in si slikal bodočnost z najlepšimi barvami. Kako bom srečen, kadar stopim pred starega pismonošo in mu porečem: »Vidiš, starec nisem lopov. Tu imaš svoj denar!« Kako bodo vsi ljudje naenkrat

uvideli, da so mi delali krivico in kako bodo spet dobri in prijazni z menoj! Oh, gospod, gledal sem ves blazen na denar, ki sem ga bil srečno spet našel, se igral z njim in polagal novce poleg novca v dolgi vrsti po fleh ali pa ga kopicil v svoji roki in bil srečen kot otroci, ki se igrajo s pisanim steklom, tako da sem pozabil na ves vset okoli sebe. Kako dolgo sem sedel tako, ne vem prav dobro. Planil sem pokoncu, ko sem začutil gorko sapo iz konjskega gobca v tilniku in se je oglašil nad menoj smeh, kot če zakavdra, puran. Po mehki poljski poti je bil prihajal orožnik tako tiho do mene, da v svoji zamišljenosti nisem prav nič opazil. Zdal se je smejal in debeli trebuh se mu je majal v sedlu. »Ali Jakec, Jakec,« je menil, »tako smolo pa morete samo vi imeti! Prav jaz moram priti mimo, ko štejete prikriti denar!« In hop! skoči vzlic svoji debelosti kar iz stremena preko mene, me vklene in žene kot živino nazaj k sodišču v ječo. Zastoj sem poskušal, da mu pojasnim slučaj. Samo smejal se je, da se je čulo, kakor da bi kdo stresal krompir v klet, in ponavljal: »Da ste takšen lisjak! Takšen lisjak!«

Tedaj je bilo zame vse končano, gospod! Ne samo orožnik in ljudje, ampak tudi sodniki so enako mislili. Neverjetno je že bilo, da bi mi bil

zajec utekel z denarjem; da bi pa bil našel denar takoj tisti dan, ko so me izpustili, ne da bi ga bil poprej sam skril, se je zdelo vsem drzna izmišljotina. Zaradi udarca z nožem, ki sem ga prizadejal onemu med pretepom, so me oprostili, ker sem bil v silobranu. Toda zaradi poverbe, ki je nisem nikdar zakrivil, kakor gotovo je vsegaveden Bog v nebesih, sem prišel v ječo! Sleči sem moral uniformo in že trideset let se potikam samotno po svetu kot volk, gospod, in le še gozd mi je domacija. *

Končal je svojo povest. Male, rdeče oči so nekaj minut topo strmele predse. Jaz pa sem si mislil, da morda niso bile tako rdeče samo od ledenega vetra, ampak tudi od najbridkejših solza, ki jih človek sploh more pretakati. Obdaril sem starca in odšel je v zimski dan.

»Slepar je,« mi reče gostilničar, ko sva bila sama v sobi. »Pravijo, da je bil res nekaj gozdar in da je tudi doživel nekaj podobnega, toda ali ni treba bolj verjeti gosposki kot takšnemu potepuhu?«

Gotovo! Morda je bil slepar! Pa ko bi bil vendarle po nedolžnem obsojen? — Če se je stvar dogodila tako, kot mi jo je povedal, kdo drugi

Celjska kronika.

c Današnje sokolsko prilogo je uredil naš vneti sokolski delavec g. dr. Milko Hrašovec. Sokolstvo mu bo hvaležno za trud, s katerim je zbiral stare zapiske, da jih v originalu poda in ustvari sliko postanka in razvoja sokolskega društva v Celju.

c Za narodne, kulturne in socialne namene... Pod tem naslovom smo v zadnji številki kot kronisti objavili volila rajnega g. dr. Josipa Serneca. Sedaj pa smo prejeli od g. dr. Gvidona Serneca v Celju v tej zadevi v imenu dedičev dopis, ki ga rade volje priobčujemo, tem rajši, ker obeta še tudi za druge dobrodelne namene razne lepe vsote. Pismo se glasi: Celje, dne 1. 10. 1925. — P. t. uredništvu »Nove Dobe« v Celju. — V številki 108. z dne 1. 10. 1925 Vašega c. lista ste objavili, da je moj rajni oče dr. Josip Sernec volil za Čitalnico K 400—, za Sokola K 200— in Dijaški kuhinji za bodoči Dijaški dom K 200—. Pri tem se ni omenilo, da so bila ta volila določena v oporoki z dne 14. 2. 1912. Takrat je šlo za zlate krone, ki odgovarjajo in sicer: 400— K znesku po Din 4000—, 200— K znesku po Din 2000—, tako, da se bo izplačalo na volilih v ta namen Din 8000—. Dediči nameravajo plačati tudi za druge dobrodelne namene razne vsote, prosim pa, da se s sličnimi objavami počaka vsaj do konca zapuščinske obravnave. — Z odličnim spoštovanjem dr. Gvidon Sernec l. r.

c Ljudsko vseučilišče v Celju. Prvo predavanje se bo vršilo v ponedeljek 5. t. m. ob 8. uri zvečer v risalnici deške meščanske šole. Predaval bo zdravnik g. dr. Rebernik »O povzročiteljih nalezljivih bolezni«. Opozarjamo cenjeno občinstvo na to zelo zanimivo predavanje. Vstop dovoljen tudi nečlanom.

c Klub naprednih slov. akademikov v Celju sklicuje za soboto 3. oktobra ob osmih zvečer v rdečo sobo Narodnega doma sestanek vseh aktivnih klubovih članov in gg. starešin. Namen sestanka je določitev smernic klubovega kulturnega in družabnega delovanja.

c Občni zbor Glasbene Matice v Celju. Letošnji redni občni zbor se bo vršil v sredo, dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih »Glasbene Matice« Slomškov trg št. 10/I. z običajnim dnevnim redom. Vabimo vse one, ki se zanimajo za razvoj glasbene šole in glasbeno umetnost sploh, da se udeležijo občnega zbora v kolikor mogoče obilnem številu. — Odbor.

c Ravnateljstvo šole Glasbene Matice prosi cenj. starše, da redno pregledujejo kontrolne zvezke svojih otrok, ker namen teh zvezkov je stik med domom in šolo ter obenem informacija o dobrem ali slabem napredku gojenca. — Ravnateljstvo.

c Gremij trgovcev v Celju opozarja člane na določila § 17. cestno-policijskega reda za mesto Celje, ki se glasi: »Izobešanje in razstavljanje blaga na ulicah, javnih prostorih ter v vežnih vhodih je dovoljeno le v zaprtih izložbah in s predhodnim pristankom. Izobešanje za prodajo namenjenih predmetov izven izložb, tako, da visijo na ulico, je strogo prepovedano. Prestopki tega paragrafa se bodo kaznovali po § 20. cit. cestno-policijskega reda.«

c Živinozdravniška privatna praksa. Prejeli smo in objavljamo: »Z ozirom na tozadevno notico v Vašem listu, dajem na znanje, da zasebni živinozdravnik Josip Keluc na Bregu občina Celje okolica po odloku velikega župana mariborske oblasti z dne 22. septembra 1925, br. 3071 nima dovoljenja za vršenje veterinarske privatne prakse v mariborski županiji. — Srežki poglavar v Celju, dne 27. IX. 1925. Žužek l. r.«

c Smrtna kosa. V petek, dne 2. tm. dopoldne je umrla v javni bolnici ga. Ernestina pl. Tertain, soproga vpojenega avstrijskega podmaršala, v starosti 58 let.

c UMRLI V MESECU SEPTEMBRU. V mestu: Marija Arzenšek, 78 let, mestna uboga; Hansi Sadnik, 32 let, soproga zobozdravnika; Marija Tisch, 80 let, vdova ravnatelja meščanske šole; Alojzija Bouha, 65 let, vdova drž. pravdnika; Kilian Evgen Čermak, 6 mesecev, otrok ključavničarskega pomočnika. — V bolnici: Šimon Zajec, 42 let, posestnik, Špitalič; Terezija Novak, dninarica, okolica Celje; Helena Pinter, 54 let, zasebnica, okolica Celje; Josip Strašek, 38 let, dninar, Sv. Peter na Medv. selu; Franjo Guček, 50 let, najemnik, Zalec; Melhior Arnšek, 22 let, pisatelj, Celje; Franc Šumer, 16 let, delavec, Ljubeč; Marija Bukšek, 24 let, Sv. Florjan pri Rogatcu; Eliza Tiršek, 55 let, zasebnica, Rečica ob Savinji; Franc Kocjan, 24 let, godbenik, Babnareka; Ivan Ivačič, 42 let, krojaški mojster, Celje; Terezija Perehlin, 56 let, zasebnica, Zidani most. — Vseh mrličev je 17; od teh je umrlo 5 v mestu in 12 v bolnici.

c Tukajšnja podružnica Prve hrvatske štedionice posluje od 28. septembra naprej v svoji novi palači pri kolodvoru. 938-4-3

c Južnoštajerska hranilnica v Celju se preseli v dne 5. do 6. oktobra v lastno hišo Cankarjeva ulica št. 11 nasproti pošti. Redno poslovanje prične 7. oktobra. 967-3-2

c Proslava 35 letnice Sokolskega društva v Celju. Nedelja 4. oktobra 1925 bo praznik za Celje. Saj bodo sokolske prireditve nudile lep užitek. Priznana ljubljanska godba priredi po prihodu ljubljanskega vlaka obhoda po mestu. Dopoldan bodo skušnje na dvorišču mestne osnovne šole. Istočasno se bodo prodajale po mestu cvetice. Za promenado bo skrbela zopet godba s promenadnim koncertom pred kolodvorom. Ob 15. uri bo nastop vseh oddelkov na telovadišču. Moška in ženska deca nastopi z župnimi vajami za leto 1925. Tudi moški in ženski naraščaj nastopi skupno s telovadnimi plesi po jugoslovenskih motivih. Sestavil jih je načelnik sušaškega Sokola Boras. Izvajali jih bodo najbrž na vse-sokolskem zletu v Pragi l. 1926. Tudi članice nastopijo s prostimi vajami za praški zlet. Istotako moški naraščaj, ki nastopi razen tega še z ritmičnimi vajami »U boj« kot svojo tretjo točko. Člani nastopijo tudi z več točkami: Z orodno telovadbo, ki bo prav zanimiva, ker nastopijo deloma novinci. Dalje s prostimi vajami, s katerimi so tekmovali v Beogradu, razen tega pa še s simboličnimi vajami po »Napreju«, ki jih je sestavil brat Murnik. — Proslava 35 letnice našega društva privabi mnogo gostov iz drugih krajev. Napovedali so se že številni gostje iz Ljubljane, Maribora in Zagreba. Pride izbrana družba; na meščanih in okoličanih pa je, da z lepo udeležbo na proslavi pokažemo, da vemo ceniti sokolsko delo. Praški vsesokolski zlet se bliža, fonda zanj pa še ni.

c Jugoslovenska Matica podružnica v Celju vabi vsa celjska kulturna društva, da pošljejo svoje zastopnike v ponedeljek ob 6. uri v Narodni dom (rdeča soba) k razgovoru glede prireditve akademije, katera se bo vršila dne 10. oktobra t. l. v veliki dvorani Narodnega doma.

c Kino Gaberje. »Nibelungi«, nemški narodni film iz XIII. stoletja je prispel. I. del tega velikega filma se predvaja v petek 2., soboto 3. in nedeljo 4. oktobra. II. del se igra v ponedeljek 5., torek 6., sredo 7. in četrtek 8. oktobra. V ponedeljek 5. okt. 2. predstavi. Predstave ob delavnikih ob 8. uri, nedeljah in praznikih ob pol 4., pol 6. in 8. uri. Ne zamudite si ogledati ta krasen film.

c Šaljiva vlnska trgatev se priredi v nedeljo 11. oktobra 1925 ob 3. uri popoldne pri Špajzerju na Lavi. Zabave bo dovolj. Svirala bo pa tam-

buraška godba iz Šmartna v Rožni dolini. Seveda se bo točil dober vinski most in pridno obiralo grozdje. —990

c Olepševalno in tujsko-prometno društvo v Celju zbira divji kostanj ter plača zanj oziroma za nabiranje istega po mestnih nasadih po 20 par za kg. Vsakomur, ki razpolaga s tem blagom, se priporoča, da ga odda pri mestnem vrtnarju najdalje do 10. oktobra 1925.

c Mama Braniborova pravi, da je ate Tone zaklal za vinsko trgatev, ki bo 4. X. ob 7. uri zvečer z vsem spremstvom D. K. C., velikega prašiča, iz katerega je naredil prav dobre riževe klobase in »cvrtne klobasice«. Dopadle se bodo gotovo vsakemu, saj jih bo mogel zaliti z novim Bizeljčanom ali starim vinom — po volji. Zato v nedeljo zvečer vsi v gostilno »ateka« in »mame« Braniborove. —965

V KONCERTNI KAVARNI »CENTRAL« se vrši vsak večer salonski koncert pod vodstvom kapeelnika gosp. Silbersteina.

Mestno gledališče.

Torek dne 6. oktobra: Ivan Cankar: Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Farsa v treh dejanjih. — Godstovanje ge. Šaričeve, članice Narodnega gledališča v Ljubljani v vlogi Jacinte. — Začetek ob 20. uri. — Predprodaja vstopnic v knjigarni Goričar & Leskovšek.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v IV. četrtletju 1925.

(Opozoritev Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

I. Stanovanjski izkazi.

Do dne 30. novembra t. l. morajo vsi posestniki hiš v ljubljanski in mariborski oblasti vložiti sami ali po svojih namestnikih pri pristojnih davčnih oblastvih hišne in stanovanjske izkaze, če so hiše dane v najem; za v najem ne oddana poslopja pa za zamestnik prebivalcev takih poslopij. Tiskovine se dobivajo brezplačno pri vseh davčnih oblastvih in davčnih uradih.

II. Davek na zaslužek telesnih delavcev.

S 1. aprilom t. l. se je uvedel v naši državi davek na zaslužek onih onih telesnih delavcev, ki so stari nad 18 in izpod 65 let, ako zaslužijo na leto preko 5.000 Din. Izvzeti so le sezonski kmetijski delavci (dninarji).

Danes vsi na sportno veselico v „Celjski dom“.

more v tem slučaju vedeti res kaj zanesljivega o njem kot on sam? Kvečemu pač še vrane in kanja, ki gotovo ne bodo odprle kljunov, da bi pričale zanj s človeškim glasom. Dokler pa te ne izpregovore, se ne morem otresti misli, da so morda vendarle nevidne roke, ki predejo tako tenke, temne mreže, da se mora tudi nedolžni vanje zaplesti in nesrečno poginiti.

O starih slovanskih bogovih.

Za vse narode, ki hočejo spoznavati svoj razvoj, je vsekakor zlasti važno bajeslovje, ker se more v njem najti ali zaslužit tudi ono, česar niso zabeležili anali in kronisti.

Naše slovansko bajeslovje ni zadostno proučeno, toda še dandanes najdemo v našem narodu običaje, ki izhajajo iz najdaljših časov. Mnogo teh običajev temelji na našem starem bajeslovju.

V naslednjem nekoliko bogov:

Horsi, bog starih Moskvic. Njegova soha nas spominja na Satira.

Ni znano, kakšen bog je bil in kaj se mu je pripisovalo; ohranjena sta samo njegovo ime in soha. Izgleda, da je predstavljal neko kombinacijo med človekom, kozlom in psom, ker ima poleg pravega satirskega telesa s kozjimi nogami pasjo glavo in kozlove rogove. V roki drži žezlo, slično preslici za volno, ki označuje njegovo moč nad ljudmi in živalmi.

Bohuta: po vsej priliki bog zakona. Brada in zalisč naj bi značili plodovitost, leva roka, ki je položena na srce, in obroč, ki ga ima v roki, pa zakonsko zvestobo in srečo. Soho so našli v Šleziji pri kopanju nekega studenca. Zgrajena je iz trdega sivga granita, ki jasno priča o sohinosti starosti.

Bizon, bog starih Moskvic. Soha ima živalsko glavo z iztegnjenim jezikom, dočim je ostali del telesa človeški, z močno povdanimi ženskimi prsi. Glava je zelo slična kravji. Tega boga so častili v moskovskih oblastih do devetega stoletja.

Holci in Holti sta dva bogova starih Slovenov in Vendov. Rimski zgodovinar Tacit jih imenuje Kastorja in Poluksa, vendar pa izgleda, da jih je sam tako imenoval, ker manjka vsaka vsled, da bi jima bili pripisovali lastnosti Kastorja in Poluksa. Tacit pripoveduje, da so bili svečeniki teh dveh bogov same žene. Bogova sta

prebivala na pečinah in ravno tako tudi njune svečenice.

Rugivit, vojni bog starih Slovenov in Vendov. Nekaj njegovih ogromnih lesenih ali kamenitih soh je stalo po raznih mestih. Te sohe jasno pričajo, kolik upliv je imel Iztok na tedanje Slovence: poleg navadne glave ima še sedem drugih, ki so zvrščene v obliki piramide, pokriva jih pa ogromen železen klobuk. V desni roki ima gol meč, ob pasu pa z jermenom privezanih še nekaj mečev in sabelj. Njegova moč je bila mestoma omejena in se je ravnala po vojni sreči starih Slovenov.

Radgost in Svantevit. Ni mogoče točno ugotoviti, katerega teh dveh bogov predstavljajo najdene sohe. Svantevit je največji bog zapadnih Slovenov in ima vse lastnosti dobrega in zlega boga, za njim pa pridejo vsi ostali: Radgost, Perun, bog groma in drugi. Svantevit zapoveduje vsem, ima mnogoštevilno rodbino in vlada ves svet. Zlasti ljubi siromake ter jim podeljuje slavo in moč, dočim bogataše prezira in jim škoduje v vseh njihovih početjih. Četudi je bog vojne Rugivit, je Svantevit vrhovni gospodar.

Radgost je bog starih Srbov. On je predstavnik časti in veličine, a bil je istotako bog vojne. Neko sporečilo pravi, da je bila njegova soha

obložena z zlatom in srebrom, na glavi pa je nosil orla ali sokola. Na prsih je imel sliko volovske glave, ki je najbrž najstarejši srbski grb.

Črni bog je najvišji vseh zlih bogov, ki bivajo pod zemljo in prinašajo nesrečo. On je hud, zloben, pripravlja vsakemu zlo in vsakdo se ga boji. Že po izdelavi njegove sohe je razvidno, da ga nikdo ne mara. On je prava ovira Svantevitu, ki je poosebljenje vsega dobrega.

Neznani ste imeni dvojice mladih bogov, kojih sohe predstavljajo mladeniča, držečega v rokali že znani simbol zakonske sreče in zvestobe: železni obroč, dočim vidimo na glavi drugega mladeniča simbol, ki isto pomeni: golobji par. Po sporočilih so nosili take bogove v hiše ženinov in nevest, ki so bili potem deležni vse sreče, ljubezni in velikega števila otrok. Ti bogovi naj bi jih bili branili vseh nezdod.

Rusalka so čarobne vile, ki žive stalno v vodi ali v morjih. Njihova lepota je nadzemeljska. Rusalka se nikomur ne prikažejo. Kdor pa jih kedaj vidi, se tako zaljubi, da postane nesrečen in ne more nikoli več ljubiti umrljivo žensko. —rp—

Razširjajte „Novo Dobo“!

Za telesne delavce, ki so zavezani temu davku, se smatrajo poleg poslov in slug vsi obrtniški in trgovski pomočniki in vajenci, industrijski delavci i. t. d. brez ozira na spol. Davek, ki naj nadomesti dohodnino, znaša s pribitki, invalidskim davkom in vojaško komorsko doklado vred 3,3% od kosmatega zaslužka. Davka prost je edino zaslužek za čezurno delo. Zaslužku pa je prištet tudi naturalne prejemke. Glede ocene naturalnih prejemkov je generalna direkcija neposrednih davkov odredila, da se mora vrednost proste hrane gibati med 240 do 480 Din, vrednost prostega stanovanja pa med 60 do 120 Din mesečno.

Za davek jamčijo delodajalci. Za telesne delavce, ki so v službi podjetniških, stavbenih, industrijskih in tovarniških obratov sploh, dalje v hotelskih in restavracijskih podjetjih in v veletrgovinah, poberejo delodajalci davek ob izplačilu zaslužka in ga s posebnim seznamom v dveh izvodih odpremljajo davčnemu uradu takoj po preteku vsakega meseca.

Ostali delodajalci morajo za vsakega delavca ob sprejemu v službo tekom leta predložiti davčnemu oblastvu prijavo za odmero davka. Davčno oblastvo odmeri na podlagi prijave davek in delodajalec mora odmerjeni davek v četrtletnih obrokih odpremljati davčnemu uradu z davčno knjižico dotičnega delavca. Do konca januarja vsakega leta pa morajo taki delodajalci predložiti prijave o zaslužku, izplačanem delavcem v preteklem letu. Ti delodajalci pa so upravičeni, ako to želijo, davek — enako kot veleobrati — odpremljati mesečno s seznamom.

Do kdaj in na kak način je odpremiti davek za nazaj in podrobnosti za odpremo tega davka v bodoče objavi finančna delegacija v Ljubljani v najkrajšem času s posebnim razglasom v Uradnim listu.

III. Davek na poslovni promet.

Davčni zavezanci, ki so dolžni voditi za davek na poslovni promet knjigo opravljenega prometa (poleg podjetij, ki javno polagajo račune in družbe z omejeno zavezo vsi obrati, katerih promet je presegel v letu 1923. vsoto 360.000 Din), so dolžni, odpremiti davek za III. četrtletje 1925 do 30. oktobra 1925 in hkratu predložiti prijavo.

Zamudniki se še posebej opozore na svojo dolžnost ali s posebnim pozivom ali z javnim razglasom ter z zapretilom uradne ocene in rednostnih glob.

Kdor vloži nepravilno prijavo, izgubi pravico pritožbe.

IV. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. novembra dospo v plačilo vsi direktni davki za IV. četrtletje 1925. Davčni uradi so upravičeni, jih prisilno izterjati, ako se ne plačajo v 14. dneh po dospelosti in zaračunavati poleg 12% zamudnih obresti še za opomin 4% terjanega zneska.

V. Dopolnilna prenosna taksa.

Od dopolnilne prenosne takse v letnem znesku nad 500 Din je plačati tretji obrok od 1. do vštete dne 15. oktobra 1925.

Kdor ne položi predpisane vsote v določenem roku, plača poleg redne takse 12% obresti in kot kazni še dvakratni znesek nepoložene takse.

Proti odebelosti deluje s kolosalnim uspehom samo 50—kar priznavajo vsi strokovnjaki. — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajal: Kem. pharm. laboratorij Mr. D. VILFAN, Zagreb, Ilica 240. A. & S.

Širom domovine.

Š SPREJEM V VIŠJO ŠOLO VOJNE AKADEMIJE. Po odredbi vojnega ministra so kot slušatelji med drugimi sprejeti v višjo šolo vojne akademije: artiljerijski kapitan Peter Kiler, artiljerijski podporočnik Milan Prosen, pehotni kapetan Mirko Gregorič in artiljerijski podporočnik Anton Desnica.

Š V NIŽJO ŠOLO VOJNE AKADEMIJE so s 1. oktobrom sprejeti kot gojenci: Dragotin Prosen, Miha Brolih, Salvko Uršič, Rudolf Svenšek, Anton Cimerman, Ivan Hočevar, Ivan Vik, Dragotin Žerjač, Viktor Benedik,

Sava Poljanec, Ivan Štrukelj in Miloš Cundrič.

Š ELEKTRIČNA CENTRALA V TRSTU. Tržaška mestna občina je sklenila z neko italijansko električno družbo pogodbo glede velike električne centrale, ki bo proizvajala dnevno 75.000 HP in bo največja na evropskem kontinentu.

Š KJE SO OBLJUBLJENE SLOVENSKE ŠOLE? Letu 1919. je bil med slovenskim ljudstvom v Julijski Krajini razširjen oglas, ki je zagotavljal, da da Italija, velika država svobode, Slovincem iste državljske pravice kakor vsem drugim svojim državljanom, in da jim da šole v materskem jeziku, več nego jih je dala Avstrija. Italija se je borila za svobodo vseh od Avstrije tlačenih narodov. Tako so pisali in obljubljali pred šestimi leti? Pa kaj se je zgodilo? Ne le, da niso dali šol, marveč vzeli so še one, ki so bile med slovenskim ljudstvom pod Avstrijo!

Š SLAVNOSTNI KONCERT PEVSKEGA DRUŠTVA LJUBLJANSKI ZVON povodom 20-letnice obstoja, 15-letnice odkar je društveni pevovodja Zorko Prelovec in 25-letnice umetniškega delovanja skladatelja Emila Adamiča se bo vršil v ponedeljek dne 5. oktobra t. l. ob osmih zvečer v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Na sporedu nove, še neizvajane skladbe za ženski, moški in mešani zbor skladatelj Emila Adamiča, Stanka Premrla in Emila Komela.

Š MARIBORSKO GLEDALIŠČE PRENOVLJENO. Lepa kazinska zgradba, ki je bila skozi leta v skrajno zanemarjenem stanju, je dobila zopet svoje lepo imponujoče lice. Pa tudi znotraj bo zlasti gledališče, ki je dozdaj naravnost odbijalo, vse prenovljeno, da dela zelo dober utis. Razun tega je vse zelo udobno preurejeno.

Š Z LJUBLJANSKE UNIVERZE. Kakor razglasa rektorat ljubljanske univerze, so za študijsko leto 1925-26 izvoljeni: za rektorja redni profesor dr. Leonid Pitamic; za dekana filozofske fakultete redni profesor dr. Nikola Radojčić; za dekana juridične fakultete redni profesor dr. Metod Dolenc; za dekana medicinske fakultete redni profesor dr. Alfred Šerko; za dekana tehnične fakultete redni profesor dr. Milan Vidmar in za dekana teološke fakultete redni profesor dr. Lambert Ehrlich.

Š SVARILO PRED TUJIMI AGENTI. Po deželi in mestih se zopet pojavljajo zastopniki raznih inozemskih tvrdk, ki nabirajo naročila za povečanje fotografskih slik (portretov). Ker dobe naročniki za drag denar nevredne izdelke, navadno pa sploh ne dobe naročenih slik, dasi morajo plačati visoko predplačilo, se ljudstvo pred takimi naročili svari, to tem bolj, ker si vsak lahko naroči povečano sliko pri domačih fotografih v Ljubljani in drugih večjih mestih naše države, kjer dobi res dobro izdelavo za neprimerno nižjo ceno.

Š POPISOVANJE INVALIDOV. Po odredbi ministrstva za socialno politiko v Beogradu se vrše po celi Sloveniji popisovanje vojnih invalidov. Baje se vrši popisovanje v svrhu statističnih podatkov za bodoči invalidski zakon. Opozarjamo vse vojne invalide, da se pravočasno prijavijo. Ponekod vrše popisovanje občine, po večini pa srezka poglavarstva v glavnih mestih pa magistrat. Ker je v nekaterih krajih zelo slabo objavljeno, naj invalidi opozore eden drugega, da kdo vsled nevednosti ne izostane. V nekaterih krajih se pojavlja razburjanje, ker oblasti pobirajo invalidske dokumente. Opozarjamo, da morajo invalidi svoje dokumente samo pokazati, nihče pa jih ne sme vzeti, posebnim invalidskih uverenj ne. — Izvršni odbor Udruženja vojnih invalidov.

Š Nesreča na cesti v Petrovčah. V sredo zvečer se je zgodila na križišču ceste pri Petrovčah velika nesreča, ki bi bila mogla zahtevati kako človeško žrtev. Nekako ob sedmih zvečer je šel posestnik Josip Rezar v Arjo vas s parom težkih konj in praznim vozom domov. Vozil je bil deske in se je po dnevnem delu vračal. Nič ni slutil hudega in bavl se je v mislih z raznimi načrti, ko naenkrat pridrvi

iz žalske strani avtomobil, ki se zane z vso močjo v njegovo vprego. Posledica je bila strašna. Avtomobil je prevrgel prisebenjega konja in mu strl rebra, a odsebenji konj se je pod težo svojega tovariša zrušil in si je strl noge. Voznik Rezar pa se je dogodka tako prestrašil, da se prvi trenutek ni zavedel nesreče. Konja so morali takoj zaklati. Rezar toži sedaj za nadoknado škode v znesku 17.500 dinarjev. Avtomobil, ki je last celjskega industrijalca Aleksandra Gateja, je tudi zelo poškodovan. Ravnal je z njim lastnik Gatej osebnost, ki se je vozil v spremstvu svoje svakinje.

Š PREMESTITEV SLOVENSkih ŽELEZNIČARJEV V ITALIJO. »Edinost« poroča, da namerava vlada premestiti vse slovenske železničarje iz novih krajev v stare. Vse prošnje niso nič pomagale. Slovenski železničarji bodo morali zapustiti svoje domove in se preseeliti v Italijo.

Š IZSELJEVANJE IZ SREMA V BRAZILJO. Iz Ernestinovca se odpravlja v Brazilijo okoli 30 rodbin, iz Čepina 10 rodbin, iz sosednjih krajev pa tudi kakih 30 rodbin. Rodbine so se preživele poprej na veleposestvih, ki pa jih je agrarna reforma razdelila tako, da zemlje najpotrebnejši ljudje niso dobili.

Š SAMOMOR ZARADI 1 DINARJA. V vasi Rakovo na Popovem polju se je obesil mladi Ljuba Ratkovič, ker so ga starši obdolžili, da je ukradel iz miznice 1 dinar.

Š UMAZANA ZADEVA. Pred okrožnim sodiščem v Mostarju se bo vršila razprava proti Stojanu Radiću, ki je imel ljubavno razmerje s svojo sestro Anko, kar ni ostalo brez posledic. Anka je rodila dete, katero je Stojan zadavil. Državno pravdnništvo je Stojana obtožilo umora. Anko pa krivoskrustva.

Š KONJ UBIL OTROKA. V ljubljansko bolnico so pripeljali 6-letnega Frana Caharijo, sina kamnoseka iz Nabrežine. Otrok se je v Žirovnici pri Cerknici igral v bližini konj, pa ga je eden s kopitom udaril po glavi. Deček je nezavesten obležal. V bolnici je kmalu umrl.

Š NESREČA S PETROLEJKO. Martin Podraž, 73-letni posestnik z Brezovice pri Borovnici, je zvrnil nase petrolejsko svetiljko, pri čemur se mu je vnela obleka. S težkimi poškodbami so ga prepeljali v bolnico v Ljubljano.

Š ŽELEZNIŠKE NEZGODE. Na premikahnem kolodvoru Tezno pri Mariboru je med premikanjem skočilo s tira več tovornih vagonov. Devet se jih je prevrnilo in sta bila v enem izmed teh dva konja ubita. Tudi spremeljalec je bil nekoliko poškodovan. Še občutnejša je materialna škoda.

Š ZASAČENI TIHOTAPCI. Detektivom se je te dni posrečilo, zasačiti na Lajtersberski cesti dva tihotapca, ki sta nosila v treh zabojih 28 kg saharina v Maribor. Eden je zadnji moment zbežal, drugega so oddali finančnemu oblastvu.

Š POŽAR V TRAPISTOVSKEM SAMOSTANU V BANJALUKI. V čevljarski delavnici oo. trapistov v Banjaluki je pred par dnevi izbruhnil ogenj. Požar se je širil z bliskovito naglico. Škoda znaša 400.000 dinarjev, ki pa jo trpi zavarovalna družba. Vzrok požara je neznan.

Š NESREČA Z DINAMITOM. V Grabovem Dolu v Hercegovini je lovil kmet Svetko Pajić ribe z dinamitom. Odkod je dobil dinamitne patrone ni ugotovljeno. Te dni pa je ponoči zbudil Pajićeve sosede silen pok iz spanja. Ko so ljudje prestrašeni vstali in šli gledat kaj je, so videli Pajićevo kočo popolnoma razrušeno, njega pa so izpod razvalin izvlekli mrtvega.

Š NESREČA NA VOJAŠKEM VEŽBALIŠČU V ZAGREBU. Na vežbališču v Zagrebu se je vadil oddelek vojakov zagrebske garnizije pod vodstvom podporočnika Metoda Karevića v streljanju z bombami iz pušk. Ko je okoli poldvanaestih dopoldne neki vojak sprožil puško, se bomba ni izstrelila, ampak je v cevi eksplodirala. Učinek je bil strahovit. Podporočniku Kareviću je raztrgalo glavo, vojak pa je težko ranjen. Pokojni Karević je bil

star šele 23 let. Pred enim mesecem so mu bolgarski četaši ubili brata.

Š Kraljevski darovi. Za časa svojega bivanja v Črni gori je kralj daroval češinski občini 25.000 Din za občinske reveže, društvu »Knjeginja Zorka« 20.000 Din, gledališkemu društvu 10.000 Din, pevskemu društvu »Njegoš« 10.000 Din, ženskemu dobrodelnemu društvu 10.000 Din in invalidom 10.000 Din. Beograjska mestna občina je darovala za reveže na Cetinju 10.000 Din in 1000 Din za društvu »Knjeginja Zorka«.

Š Klub vegetarijancev, abstinentov in kneipovcev se je osnoval v Zagrebu. Njegov namen je, da se bori zoper uživanje mesa, alkohola, nikotina, kofeina in za zdravljenje s prirodnimi sredstvi. Kasneje namerava razširiti svojo akcijo po vsej državi.

Š VSLED UDARCA ONEMEL. V zagrebsko bolnišnico so pripeljali 23-letnega Jurija Benška iz vasi Bačun. V domači gostilni so se fantje stopili in Benška je nekdo s tako silo udaril po glavi, da je onemel.

Š VELIKA POPLAVA V SRBIJI. V prnjavorskem in derventskega okraju ste se reki Vrbas in Sava razlili. Vsled te katastrofalne poplave je žetev popolnoma uničena. Porušenihi je okrog 50 hiš. V valovih je našlo smrt mnogo ljudi. Kakor pravijo poročila je okrog 15 mrtvih, število težko in lahko ranjenih pa še ni ugotovljeno. Oblasti so ponesrečencem takoj nakazale podpore. Vlada pa bo poškodovancem poslala pomoč.

Š ZARADI ODPIRANJA PISEM je prišla zagrebska policija poštnega uslužbenca Petra Pešlja, pri katerem je našla 7 pism iz Amerike. Pešelj je odpiral pisma, ker je domneval, da so v pismih dolarji. Izročili so ga državnemu pravdnistvu.

Š TIHOTAPSTVO S KOKAINOM. Oblasti so dognale, da se vtihotaplja v našo državo ogromne količine kokaina iz Madžarske preko Subotice in Novega Sada. Samo v Beogradu se porabi na mesec približno 360 kilogramov tega omamila, katerega vrednost znaša do 10 milijonov dinarjev. Oblasti so poostrele kontrolo na meji proti Madžarski.

Š CELA DRUŽINA UMRLA ZA ŠKRLATINKO. Iz Mostara poročajo, da se po nekaterih krajih Hercegovine zelo širijo nalezljive bolezni. V vasi Laštovo se je pojavila škrlatinka. V družini Stevović, ki je štela šest članov, so v 8 dneh vsi umrli za škrlatinko.

Š ZA ZAŠČITO DOMAČEGA DELAVSTVA. Posebni poročevalec »Slovenskega Naroda« v Beogradu javlja podrobnosti z medministrske konference glede zaštite domačega delavstva in zaposlenja inozemskih delavcev, ki se je vršila 28. septembra v Beogradu. V poročilu se zlasti poudarja, da je nad 30.000 domačih delavcev brezposelnih. — Zastopnik zunanjega ministrstva je poudaril okolnost, da je na Westfalskem zaposlenih okrog 40.000 jugoslovenskih delavcev. Zastopnik trgovskega ministrstva je ostro kritikoval dejstvo, da se trpi zaposlitev ogrskega in nemškega pisarniškega osebja. Nekatera podjetja pošiljajo celo vloge v nemškem jeziku. Zastopnik ministrstva za šume in rude je protestiral, da so v gozdnihi in rudniških podjetjih zaposleni nekvalificirani inozemski delavci. Zastopnik Trgovske zbornice v Ljubljani je predložil statistične podatke iz Slovenije in je zahteval, da se napram delavcem Slovincem iz Primorja in Koroškega uporabljajo druge določbe nego proti drugi minozemskim delavcem. — Po končani razpravi je izjavil minister za soc. politiko, da bo izdan že v nekaj dneh nov pravilnik glede zaposlitve inozemskih delavcev.

Š Zimska uniforma za poštne uslužbenke. Ministrstvo pošte in brzojava je odredilo, da se čim prej nabavi za zimsko sezono nove uniforme poštним uslužbencem. Dobavni rok do konca oktobra.

Š Naši pomorski oficirji v inozemstvu. Ministrstvo vojske in mornarice pošlje na državne stroške dva mornariška oficirja, gg. Metoda Pirca in Venceslava Dujšina v inozemstvo v svrhu spopolnitve študij v vojno-pomorski stroki.

š Novi brzovlaki na liški progi. Na liški progi do Splita je v zadnjem času promet tako znatno narasel, da prideva v kratkem v promet še dva brzovlaka, ki bosta imela zvezo tudi z mednarodnimi vlaki. Treba je le še formalne naredbe, da bomo imeli na progi Zagreb—Split dva para brzovlakov.

š Ukinjenje deklinškega zavoda v Ptuj. Radi prealega zanimanja je ptujski občinski svet sklenil ukiniti deklinški zavod v Vesni, svoječasni Mädchenheim. Za letos se je namreč prijavilo samo osem gojenk. Kako poslopje porabijo, o tem občinski svet ni sklepal, a zakaj je zavod propal, bi mogli preiskati.

š Elektrifikacija Ptuja. Ker se elektrifikacija Ptuja kljub veliki zamudi vendarle bliža svojemu uresničenju, je sklenil ptujski občinski svet, da se mestna plinarica s 15. oktobrom ukine.

š Poštna statistika. Da se zbero statistični podatki o poštneju prometu, se mora v drugi polovici meseca septembra vršiti štetje krajevnih telefonskih pogovorov. Od 1. do 10. oktobra morajo vse pošte šteti došle pisemske in vrednostne pošiljke in pakete v notranjem prometu, vse te pošte — stalne in ambulantne — ki kartirajo z inozemstvom, pa iz inozemstva došle in v inozemstvo odpravljene pošiljke. Po dovršenem desetdnevem štetju pošte morajo pošte zbrane podatke najkasneje do 15. oktobra priporočeno doposlati svoji direkciji.

š Izseljeniška banka. Iz Splita poročajo, da so izseljenci zelo nezadovoljni z obrestmi, ki jih jim dajejo banke za vloge. Zato se razpravlja v krogu izseljencev, ki imajo večje kapitale v raznih bankah, da si osnujejo svoj lasten denarni zavod v Splitu.

š Stanovanje, ki ga nihče ne mara. V vili Scherbaum v Mariboru, kjer je stanoval med vojsko nadvojvoda Evgen in pozneje dr. Ivan Zolger, se nahaja stanovanje s 7 sobami in več predsobami. Stanovanje je prosto, a ga nihče ne mara, ker je predrago. Gospodar zahteva najemnine mesečnih 7000 Din. Razdeliti pa stanovanjsko sodišče tega stanovanja ne more, ker je v celem stanovanju samo ena kuhinja in en štedilnik.

š Za hitro železniško službo. Vse železniške direkcije so naročile postajam, da nakladajo, izpraznjujejo in vračajo vagone čim hitreje, da se na ta način omogoči neovirani železniški promet v jesenski izvozni sezoni.

š Polaganje izpitov na ljudskih šolah. Ker so se dogodili slučaj, da so se polagali izpiti v poedinih razredih ljudskih šol le z namenom, da se izogne rednemu pouku, je ministrstvo prosvete sklenilo, da se v bodoče prepuste k takim izpitom učenci in učenke le v izjemnih slučajih, za katere bodo predloženi zadostni razlogi.

š Ruski jezik na učiteljskih. Vsled sklepa prosvetnega ministra se od letos naprej ne predava več ruski jezik na učiteljskih. Ko pride drugi minister, bo pa zopet kaj novega. To spominja na prenašanje kufrov gor in dol.

Svetovni dolg — 199 milijard zlatih mark!

Nemški statistični državni urad je izdelal pregled o dolgovi svet, ki nam z neoporečno resnostjo in strogostjo pove dvojno resnico: 1. Krizo evropskega gospodarstva; 2. odvisnost evropskega kontingenta od finančnih sredstev Zedinjenih držav.

Dolgovi vsega sveta znašajo skupaj 190.64 milijard rentnih mark. — 4.20 mark = 1 dolar. — Od te ogromne vsote pride na Evropo 141.58 milijard ali približno 75 odstotkov. Sred vojsko je bila Evropa upnik vsega sveta, danes so se pa razmere popolnoma spremenile in je Evropa najbolj zadolženi kontinent. Ameriške države brez Unije imajo samo 13.6 milijard dolga, Azija 17.3, Afrika 6.7, Avstralija 11.2.

Od evropskih milijard dolga pride na Zedinjene države 56.7 milijard! To je najbolj enostaven in preprost računski dokaz, ki nam prepričevalno pripoveduje o izrednem vplivu nove finančne svetovne metropole, Washingtona, na gospodarstvo Evrope. Sicer dolguje Evropa tudi sama sebi, ima torej domač dolg, a večina tega

dolga se bo morala odplačati Angliji. 47.5 milijard. S tem je dokazana samo finančna moč Anglije, ki je kot edina velika evropska država ostala nezadolžena in ima vrhu tega v ostali Evropi in v prekmorju še terjatve v ogromni višini 59.7 milijard zlatih mark.

Tudi druge evropske države imajo terjatve v inozemstvu, deloma celo visoke, a dolgovi so vseeno še dosti večji. Pride še to, da se dajo terjatve pri sedanjem gospodarskem položaju zelo težko realizirati in jih moramo včasih črtati.

V Zahodni Evropi je Francija najbolj zadolžena, 32.8 milijard. Ima terjatve v Rusiji, Belgiji, Jugoslaviji, Turčiji itd., vendar ji pa po odstetju vsega tega ostane še zmeraj 15.5 milijard dolga. Glavna upnika Francije sta Unija in Anglija; prvi dolguje Francija 18.6 milijard, drugi 13.9, na druge države pride samo 0.3 milijarde. Italija ima 21 milijard dolga in samo prav majhne terjatve, Angliji je dolžna 11.9 milijard, Zedinjenim državam pa 8.8. Izvzemši Zahodno Evropo ima Rusija absolutno največji dolg, 33.3 milijard, odštevši majhne inozemske terjatve še zmeraj 31.5. Angliji dolguje 15.4 milijard, državam nekdanje antante skupaj pa 20.7. V glavnem je to tisti denar, ki ga je dobila Rusija pred revolucijo za financiranje vojske.

Razmeroma srečne so glede na inozemske dolgeve države, ki so ostale v svetovni vojski nevtralne. Švica ima 0.29 milijarde dolga, Švedska 0.73, Norveška 0.76, Danska 0.81, Španska 0.64 itd. Holandska je poleg Anglije celo edina evropska država, ki je napram inozemstvu popolnoma brez dolga. Sicer ima tudi Anglija dolgeve še od vojske sem: Ameriki 19.9 milijard, vseh dolgov 22.9. A terjatev ima v Evropi 47.3 milijard, v dominijonih 24.3 itd., vsega skupaj 82.6, ostane še zmeraj velikanska vsota 59.7 milijard, ki so ji jo drugi dolžni. Vse terjatve Zedinjenih držav znašajo 61.1 milijard; torej je Unija z Anglijo vred največja upnica sveta. Z drugo besedo: Anglosasi so danes denarni in s tem tudi politični gospodarji sveta.

Za hmeljarje.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo je razposlalo inozemskim časopisom sledeče poročilo: Zalec, dne 28. 9. 1925. Zaradi izraelitskih praznikov se je hmeljska kupčija pred nekaterimi dnevi malo ustavila; vendar pričakuje pičlo število hmeljarjev, ki še niso prodali svojega pridelka, sigurno zboljšanje tržnega položaja. Društveno vodstvo.

Lanski pridelek hmelja je znašal po te dni objavljenih podatkih ministrstva za kmetijstvo in vode 21.856 metrskih stotov, to je za 6708 metrskih stotov več nego v letu 1923. Povprečni pridelek na ha je znašal 9'81 metrskih stotov. Za to statistiko velja seveda, da je na podlagi približnih cenitev nesmiselno izdajati take statistike, ki računajo celo z ednicami.

Dobra letina. V savinjski dolini so pridelovalci hmelja izredno zadovoljni. Hmelj je ne samo dobro uspel, temveč je dosegel tudi prav visoko ceno. Le oni, kateri so hmelj prodali v prednakupu, se zelo kesajo, ker je tedaj dosegel hmelj le Din 50 za kg, dočim se sedaj prodaja po Din 125.

Gospodarstvo.

g Uradni tečaji za mesec oktober 1925. Finančno ministrstvo objavlja za mesec oktober t. l. sledeče uradne tečaje: napoleonor 217, turška lira 245, funt sterling 272.50, dolar 56.25, kanadski dolar 56, nemška marka 13.30, poljski zlat 10, šiling 7.90, 100 francoskih frankov 265, 100 švicarskih frankov 1085, 100 lir 230, 100 belgijskih frankov 245, 100 hol. goldinarjev 2260, 100 lejev 27.15, 100 levov 40.90, 100 danskih kron 1375, 100 švedskih kron 1510, 100 norveških kron 1177, 100 španskih pezeta 810, 100 drahem 82, 100 Kč 166.50, milijon madžarskih kron 788 dinarjev.

g Senzalski izpit na ljubljanski borzi. Na ljubljanski borzi so se vršili prvi senzalski izpiti pod vodstvom

borznega komisarja g. dr. Ivana Rupnika. Za izpit sta bila prijavljena došedanja časasna borzna senzala gg. Pavel Cvenkel in Aleksander Knez. Kandidata sta napravila izpit: g. Aleksander Knez s prav dobrim uspehom in g. Pavel Cvenkel z dobrim uspehom. To je v naši novi državi menda prvi slučaj, da ima borza senzale z izpiti.

g Sadno leto. Sadna letina je bila letos v Medjimurju zelo dobra, na Ptujskem polju in sosednjih Slovenskih goricah pa je sadje obrodilo le mestoma. Ekspozitna trgovina jabolk iz teh krajev je na vrhuncu. Naklada se na postajah Ljutomer, Ptuj, Moškanjci, Ormož in Središče vsak dan povprečno po 15 vagonov, pa tudi več. Zgodnje vrste jabolk so razpečane, na vrsti je sedaj kasnejše sadje. Prodaja se na Dunaj in v zapadno Nemčijo ter Holandsko; pridejo vsled tega v poštev le vrste, ki prenesejo dolgi prevoz po železnici. Cena je od 1.25 do 2.25 Din, pa tudi višje. V celoti se čuje, da so kupci z blagom zadovoljni, zlasti če prodajalci znajo upoštevati pogoje naročil. Dne 27. m. m. je bila razstava sadja v Središču.

g Poziv delniškim družbam. Delniške družbe, ki imajo svoj sedež ali podružnico v območju ljubljanskega velikega župana, se pozivajo, naj predložijo najkasneje do 10. oktobra t. l. računske zaključke za leto 1924.

g Na kmetijski razstavi Čedadu je bilo odlikovanih tudi mnogo slovenskih razstavljalcev. Odlikovani so bili slovenski razstavljalci v oddelku za sadjarstvo, za vinarstvo, za vrtnarstvo, za sirarstvo in za čebelarstvo.

g Za izvozniki v Italijo. Blago za izvoz v Italijo preko postaje Rakek se ne sme oddajati z mednarodnim tovarnim listom. Vse blago, namenjeno na to postajo, mora biti opremljeno s tuzemskim tovarnim listom. Drugih tovarnih listov ne priznava niti italijansko železniško oblastvo. Pošiljke, opremljene z mednarodnim tovarnim listom postaja na Rakeku ustavi in jih stavi strankam na razpolago.

g Menični blanketi za večje svote. Generalni inspektorat finančnega ministrstva objavlja, da je finančni minister predpisal, da se izdajo za vsote nad 500.000 Din menični blanketi in sicer: za svote čez 500.000 do 750.000 Din menični blanketi za 1010 Din, za svote čez 750 tisoč do vključno 1.000.000 Din pa menični blanketi za 1260 Din. Naknadno bo objavljeno, kdaj bodo ti novi menični blanketi gotovi in dani v promet.

g Dohodki od tujkega prometa v Italiji. Leta 1923. je obiskalo Italijo 700.000 tujcev, ki so porabili v Italiji 2 milijardi in pol lir. Za primerjanje navajamo, da je znašala pasivnost italijanske zunanje trgovine za to leto 6.166 milijonov lir. Za letos računajo, da je prišlo v Italijo več nego milijon tujcev, ki so v deželi pustili nad 3 milijarde lir.

g Nakup inozemske soli. Uprava monopolov je sklenila kupno pogodbo za 15 milijonov kg soli z neko tvrdko iz Južne Italije. Ta tvrdka je blago že začela dobavljati. Da bi se naša država mogla čimprej oskrbeti s soljo, se sol uvaža z več strani. Po en parnik s soljo je prispel v Gruž, Pag in Trst, en parnik pa se pričakuje v Solun. Iz teh pristanišč bo sol takoj razposlana po najbližjih pokrajinah, da bo cela država v enakem času oskrbljena. Kakor se poroča, bo to najbrže poslednji nakup soli v inozemstvu, ker je v Ulcinju projektirana moderna solina, ki bo mogla letno proizvesti 40 milijonov kg soli, ki bo tudi mnogo cenejša kakor inozemska. Sicer pa so ob vznožju planine Vizitor v Črni gori odkrili tamošnji prebivalci bogat rudnik soli.

g Cenitev pridelka suhih češpelj. Po sedanjih cenitvah bosta imeli Bosna in Srbija letos 4500 vagonov suhih češpelj. Za ostale pokrajine še ni nikakih cenitev. Računa se, da bo vseh suhih češpelj v naši državi okrog 6500—7000 vagonov in da je od te količine doslej prodanih v inozemstvo na termin okrog 2000 vagonov.

Cenjene dopisnike prosimo, da nam izvolijo pošiljati krajše, a jedernate opise dogodkov, upoštevajoč skromnejši obseg lista in pa dejstvo, da izhaja list samo trikrat na teden. Zajedno prosimo, da nam gospoda pošljejo dopis čimprej in da ne odlagajo s poročilom, ker radi tega zadeva trpi.

Ljudska prosveta.

1 »Pri stricu zdravniku na kmetih« se imenuje od P. H. prevedena knjižica M. Oker-Bloma, ki skuša s povesticami iz živalskega življenja tolmačiti dečkom skrivnost postanka življenja in pomen spolnega udejstvovanja. Najbolje označuje vsebino in pomen brošure odlomek iz predgovora, ki veli: Če si hočejo starši v spolnih zadevah ohraniti popolno zaupanje svojega otroka, morajo natančno opazovati njega razvoj ter ga pravočasno navajati, da se tudi v tem obrača na nje za svet. Važno je namreč, da ne zamude pravega trenutka, sicer jih lahko škodljivi vplivi prehitijo, napravijo otroka boječega in nezaupljivega napram njim. V pouku o spolnih zadevah bi se morali vedno držati pravila: Bolje eno leto prezgodaj kot eno uro prepozno. — Brošura stane Din 7.— in se dobi v Zvezni tiskarni v Celju.

1 Cepljenje proti revmatizmu. Dr. G. Paul, ravnatelj državnega zavoda za cepljenje na Dunaju, je izročil medicinski družbi referat, v katerem izjavja, da se da revmatizem s cepljenjem ozdraviti. Navaja 600 slučajev, ko je on sam cepil. Cepitev je tudi profilaktična. Zadostujejo tri do štiri injekcije, pa si revmatizma rešen. Medicinska družba je izročila referat z vsemi prilogami posebnemu odboru, ki mora v kratkem podati tozadevno poročilo.

1 Film o Primorju. Savez jadranskih kopališč in letovišč na Sušaku je sklenil z mednarodno filmsko družbo v Koelnu pogodbo, na podlagi katere se je družba obvezala, da izdela poseben pokrajinski film o Primorju. Film se bo nanašal na kraje gornjega Jadrana. Filmsko snemanje se vrši v prisotnosti tajnika saveza dr. Dobriča in direktorja gori imenovane filmske družbe Benderja. Doslej so posneli najlepše koticke: Crikvenica in Selce, potem sledi Novi, Rab, otok Krk in Sušak. Film bo izdelan na stroške Saveza kopališč in letovišč na Sušaku. Kazali ga bodo v Nemčiji, Avstriji in na Madžarskem, kar bo znatno koristilo propagandi za naše kraje. Omenjena družba pripravlja na lastne stroške še drug film, kateri posname vse pokrajinske lepote od Sušaka pa do Ulcinja. Deli tega filma bodo uporabljeni tudi v dramskih filmih.

1 Velika enciklopedija slovenske književnosti. Bivši italijanski naučni minister Gentile je naprosil goriškega profesorja Lorenzonija za sodelovanje pri sestavljanju velike enciklopedije slovenske književnosti, katero namestila izdati v kratkem zavod Treccani.

1 Nov svetopisemski rokopis. Profesor Beer je znanstveni svetovalec grškega poslanstva v Berlinu. V zbirki rokopisov iz sinajskega samostana je našel majhen odlomek Svetega pisma iz slavnega Codex Sinaiticus. Ta kodeks je eden najstarejših svetopisemskih rokopisov. Po stari tradiciji eden od 50 rokopisov, ki jih je dal napisati cesar Konstantin za maloazijske in druge Grke.

1 Analfabeti na Ogrskem. V Budimpešti so našli pri zadnjem štetju nad 30.000 analfabetov. Na deželi so razmere še hujše.

1 Zagrebško Kolo v Curihu. Zagrebško pevsko društvo »Kolo« je priredilo v nedeljo v Curihu v veliki koncertni dvorani prvi koncert. Po poročilih iz Zagreba so v Zagrebu s pomočjo radioaparata izbornu poslali dobro uspehi koncert. Pred nastopom »Kola« so radioaparat reproducirali več hrvatskih glasbenih točk. Vse točke programa so zadivile curiško občinstvo, tako je sklepati iz ploskanja, ki se je razločno čulo v radioaparatih.

1 Profesor Friedmann umrl. V Leningradu je preminul profesor tamošnjega geofizičnega instituta A. A. Friedmann. Pokojnik je spadal med najboljše geofizike sodobne Rusije. Še pred kratkim se je dvignil z navadnim aerostatom v višino 7 in pol kilometra. Star je bil šele 38 let.

Premog

iz vseh rudnikov dobavlja in dostavlja na dom

FR. JOŠT, CELJE, Aleksandrova ul. 4. Plačilo tudi na obroke.

c Policijska vest. Majhen štirikolesen voziček je bil najden. Zglasiti se je pri policiji.

Za dobro voljo.

Iz dobrih starih časov.

Redakcija nekega praškega lista bi bila morala poslati k neki premijeri poročevalca, ki ga pa za ta večer ni imela na razpolago. A mladi glavni urednik je našel izhod in je poslal redacijskega slugo v gledališče. Ta je šel, videl in napisal: »Ko se je dvignil zastor, je vela hladna sapa z odra v dvorano. Gledališče ni bilo dobro kurjeno. Nekateri igralci so govorili skozi nos. Takih oderskih del bi želeli še več.« Ta kritika je bila izšla naslednjega dne v listu in se je mnogo komentirala. Posebno občudovanje vzbudil njen kratki, markantni slog.

Nepotrebno.

Gospa: »Mici, bodite vendar toliko prijazni in prižgite svečo, ko spremljate mladega gospoda po stopnicah.«

Služkinja: »Čemu, če mi jo pa sam takoj ugasne...«

Ponos.

»Ali vas zebe?« je vprašala postarana žena mladega gospoda, stoječega ob peči.

»A, kaj šel« je odgovoril nejevoljen, »gorkoti bi se rad privadil.«

Iz šole.

Učitelj: »No, Mihec, naštej mi pet afriških živali.«

Mihec: »Tri opice in dve papigi.«

Kosti.

Popotnik pride v gostilno in naroči pečenko.

»Samih kosti ste mi prinesli,« je omenil natakarici, ko je začel rezati pečenko.

»Saj vam jih ni treba jesti,« ga je zavrnila. »Kosti puščajo gostje pri nas na krožniku.«

Prisotnost duha.

»Danes ponoči sem zašel v precej neprijeten položaj,« pripoveduje Coklič svojemu prijatelju Žolni. »Pozno v noč sem bil v veseli družbi in ko sem prišel domov, sem se bal, da se moja žena zbudi. Splazil sem se po vseh starih do spalnice. V tem trenutku se ona resnično predrami in vpraša: Ali si ti, Nero?«

»No, potem si jih pač temeljito čul?«

»Ne,« odgovori Coklič, »vse se je srečno izteklo. Imel sem namreč toliko prisotnosti duha, da sem ji pričel oblizovati roko.«

Vprašanje in odgovor.

Žena: »Kje si bil danes ponoči?«

Mož: »To ni res!«

Nekaj o božjih zapovedih.

Dva soseda, župnik in učitelj, sta si bila radi njunih petelinov neprestano v laseh. Nekega dne župnik zopet opazi učiteljevega petelina na svojem vrtu. Župnik ga ujame in mu pritrđi na nogo listič z napisom: »Ne kradi!«

Učitelj premišljuje, kako bi se maščeval. Naslednjega dne vidi župnikovega petelina na svojem vrtu. Ujame ga in mu istotako pritrđi listič na nogo. Na lističu pa je bilo zapisano: »Ne želi svojega bližnjega ženel!«

Od tistega časa sta bila petelina zaprta v svojih kurnikih in tudi čudna pošta je prenehala.

Razgled po svetu.

r LEON BOURGEOIS UMRL. V Parizu je v torek umrl predsednik francoskega senata in večkratni minister Leon Bourgeois. Leon Victor Auguste Bourgeois je bil rojen 29. maja 1851 v Parizu in je skoraj vse svoje življenje posvetil politiki.

r TEMELJITO SREDSTVO PROTI ROPARJEM. Napadi roparjev na banke so prisili ameriške bankirje do izrednih samoobrambnih pomočkov. Na glavo vsakega mrtvega bančnega roparja je razpisanih v Chicago 500 dolarjev, na glavo vsakega živega pa 200 dolarjev.

r ŠPANSKI TOREADOR, KI JE UBIL 1422 BIKOV. Iz Madrida poročajo, da se je umaknil iz bojne arene slavni toreador Panteret. V 25 letih od 1900. do 1925. je ubil 1422 bikov, to je 56 na leto.

r TRG Z NOJEVIMI PERESI POJEMA. Dalje časa že upada trg z nojevimi peresi, ki je cvetel posebno okoli rta Dobre nade. Iz Evrope ni skoro nobenih naročil več. Lastniki velikih parkov, v katerih so redili noje, so sklenili, da ubijejo veliko število te živali in da prirede nojevo kožo za izdelovanje čevljev. Doslej je bilo ubitih 6000 nojev. Njihovo meso se porabi za konzerve, namenjene domačinom.

r VELIKA SLEPARIJA NA DUNAJU. Kakor poroča »Die Stunde«, je začela »Oesterreichische Bodenkreditanstalt« visoka izguba, ki iznaša po prvih vesteh 2 milijardi a K. Izgubo je povzročila s ponarejanjem 45 let stara uradnica, ki služi pri zavodu že 20 let. V zadnjem času so razkrili, da je ta uradnica ponaredila 12 potrdil o deponiranih efektih, ki jih je opremila tudi s ponarejenimi podpismi dveh prokuristov. Na ta ponarejena potrdila je dvignila visoke zneske. Tudi dva druga uradnika pri tem zavodu sta se bavila s ponarejanjem.

Listnica.

Gospod F. Š., Celje: Počakajmo, kaj bo z novim pravilnikom.

Dinar v Curihu

Četrtek 1. oktobra
9:1875

Petek 2. oktobra
9:1875

(»Avala«.)

Devlze v Zagrebu

Četrtek 1. oktobra:

Amsterdam	2275—2295
Dunaj	790'80—800'88
Berlin	1336—1346
Budimpešta	0'0789—0'0799
Bukarešta	28'50—29'50
Milan	228'66—231'66
London	272'60—274'60
New-York	56'075—56'675
Pariz	265'60—269'60
Praga	166'35—168'35
Curih	1086—1094

Petek 2. oktobra:

Pariz	265 ⁷ / ₈ —269 ⁷ / ₈
London	272'66—274'66
New-York	56'11—56'71
Milan	227'3—229'7
Praga	166'64—168'64
Dunaj	7912—8012
Berlin	1337'7—1347'7
Curih	10865—10945

(»Avala«.)

Velika prodaja
damskih plaščev!
Trpežni športni Din
400-., modni ševjot
550-., velour la. 600-.,
velour lala 720-.,
gladki sukneni 800-.,
lini modno-sukneni
900-.

MODEL
velour z »Biberetto«
kežo 1020-., modno
sukno z »Electric«
1330-., Eskimo velour
s Panterkanin 1650-.,
najnovejši modeli s
Chinchilla opusom
2600-., 3000- v ve-
letrgovini
R. STERMECKI,
Celje. Cenik zaston.
Vsak kupec dobi
darovnico.

Poskušnjo vinskega mošta FRECE & PLAHUTA, CELJE

in raznovrstnega vina priredi to nedeljo in ponedeljek

Aleksandrova ulica št. 7.

Veletrgovina, Sloga

Dežman & Wagner

priporoča

specerijsko in kolonijalno
blago. - Lastna pražarna.

V zalogi

vedno sveža pražena kava.

Zastopstvo:

Vacuum Oil Company, Zagreb

V zalogi petrolej in bencin.

Ceniki na razpolago!
10-6

Prodajo se

platanski dvovprežni in pla-
tanski enovprežni voz, eno-
vprežni koleselj, polkrita
dvovprež nakočija ter več vrst
konjskih oprem. Izve se pri F. Arniku, se-
dlarskem mojstru, Celje, Miklošičeva c. 4

Anton Kocuvan

Celje, Kapucinska ul. 3, pritličje levo.
Predtiskanje ročnih del vseh vrst, na belem
in rjavem platnu. Vsa dela se izvršujejo
3 hitro, lepo, snažno in po zmernih cenah. 1

FRANC SODIN,
parna opekarna,
Ljubljana pri Celju.

Prodaja vse vrste zarezane strešne kakor
tudi zidno opeko po najnižji ceni.

Pisarniško službo v Celju išče

gospod s 4letno prakso. Ima 4 srednje
šole, govori in piše perfektno srbo-hr-
vatsko in nemško. Vojaščino je odslužil.
Ponudbe na upravo lista.

Elektrotehniško in mehaniško podjetje

DRAGO GAMS

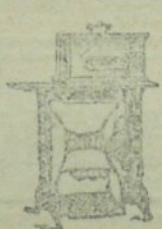
Celje—Gaberje 91.

Telefon št. 26. — Brzojavni naslov:
Gams Celje. — Poštni predal št. 31.

Naprava in popravilo vseh vrst elektroteh-
niških instalacij. Popravlja vse v mehaniško
stroko spadajoče predmete, n. pr. kolesa,
motorje, avtomobile, šivalne, pisalne in vse
ostale stroje. — Prodaja elektrotehn. in meh.
predmetov, n. pr. elektromotorje, žarnice, ko-
lesa, motorje, šivalne stroje, otroške vozičke,
gumije vseh vrst kakor posamezne dele
mehaniških predmetov po najnižji ceni.
Proračuni in projekti brezplačno, istotako
strokovni nasveti.

Lovska puška

petelinka, kaliber 16. prav
nič rabljena, se radi bo-
lezni prod. Naslov v upravi. 1

Priporočam

najboljše šivalne
stroje, kolesa in
pripadajoče dele.

Marija BOROVIČ,
trgovina šivalnih strojev in koles,
Celje, Kralja Petra c. št. 33,

Tovarna perila

KAROL PAJK, Celje,
tovarna Gaberje.

Priporoča svoje izdelke: vse
vrste moškega perila od na-
vadnega do najfinejšega.
Strokovne izdelovanje,
najsolidnejše cene.

Prodajalka

solidna, želi mesta v Celju. Gre tudi za
blagajničarko. Ponudbe na upravo lista pod
»Manufaktura-specerija«.

Priporoča se fotografski atelje

A. ČERNE,

Ljubljanska c. št. 10

za vsakovrstno slikanje v ateljeju in
izven ateljeja. Cene nizke! Postrežba
točna! Poveča in slika po vsaki sliki.
Slike za društva in legitimacije izvrši
najhitreje.

Sprejmeta se

dva solidna gospoda

na hrano in stanovanje.
Istotam se odda poštene osebi, najraje iz
dežele, gostilna na račun proti kav-
ciji 5000 Din. Vpraša se v restavraciji
»ŠRIBAR« poleg cinkarne v Gaberju.

V krojačnici za dame in gospode

IVAN BIZJAK, CELJE

Prešernova ulica, zraven magistrata
so cene fazoni zelo nizke.

Postrežba zelo točna in solidna. Na razpo-
lago so tudi vzorci raznega suknja iz prvo-
vrstne tovarne v bogati izbiri in nizki ceni.
1033 Se priporoča! 50

Jakob Kovač,

krojaški mojster, Celje,
Razlagova ulica 6.

Cenj. strankam se priporoča za izdelavo
vseh vrst oblek do najfinejših izdelave.
Vsakovrstno češko in angleško blago
stalno v zalogi po zmernih cenah.
Zanesljivemu uradništvu dajem tudi
5 na obroke. 3

Ste-li že poravnali
naročnino za
»Novo Dobo«?

Poceni se prodaj:

dve pisalni mizi, dva pulta, stena za
peč, velika miza, registratura i. dr.

Naslov v upravi.

Prodaj zimeko suknjo, s kožu-
hovino podloženo, pripravno za vožnjo
na vozu ali saneh. Naslov v upravi.

BRIVNICA

edina hrvatsko-slovenska v CELJU na
KRALJA PETRA CESTI ŠTEV. 27.
se priporoča. Dobra in čista postrežba.
Dijaki, otroci, učenci in dalavci
plačajo za striženje samo

Din 4.—

Sprejmejo se tudi britve v brušenje.
Lastnik MATIJA BUKOVČAN.

Kmetovalci, hišni posestniki pozor!

Na jesen nam delajo miši in podgane
ogromno škodo; to lahko takoj pre-
prečite, ako kupite strup zoper
miši, podgane in ščurke v
specerijski trgovini
FR. ROLENC, CELJE, NARODNI DOM.
Za uspeh se jamči!

TEREZIJA KUDER

trgovina mešanega blaga

Celje, Glavi trg št. 14.

Postrežba točna,
cene zmerne.

Kontoristinja

z večletno pisarniško prakso, želi premeniti
mesto. Zmožna tudi eventuelno položiti kav-
cijo. Naslov v upravi. 1

„INKRA“
industrija kravat
D. Cerlini & Comp.
Celje.

Velika izbira vseh
vrst kravat. Vedno no-
vosti od najcenejših do
60 najfinjših kvalit. 26
Cene konkurenčne!

BRIDNICE KOŠTOMAJ
(Prešernova ulica 19) se brije in
striže **najceneje**. Pozor dijaki
in delavci!

62 52-37 **Ant. Lečnik**

urar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo).

„JORA“
slastičarna

Celje, Dečkov trg 6
na debelo — na drobno.
Lastna izdelovalnica kandit, čokoladnih
50 bonbonov in slaščic. 3 s

IVAN REBEK, CELJE

Prva jugoslovanska tovarna tehtnic,
ključavničarska dela

ter instalacija vodovodov.

Ustanovljeno 1894.

Ustanovljeno 1894.

Brzjavlj: REBEK CELJE.

POZOR!

POZOR!

Sprejemam vsakovrstno kožuhovino v izdelovanje in barvanje kakor
tudi staro in novo v popravilo in predelovanje ter se naročila točno
in ceno izvršujejo. Surove kože se ustroje in bele se osnažijo.

Kupujem kože vsakovrstne divjačine!

M. Fröhlich-Navratil,
krznar in izdelovatelj čepic, Celje, Kralja Petra cesta št. 11.

Najfinejše čajne mešanice, rum, konjak, čokolado,
vedno sveže praženo kavo in drugo specialijsko in
kolonijalno blago priporoča po najnižjih cenah

Anton Fazarinc, Celje.

V zalogi prvovrstne banaške moke.

Javno skladišče in prevozna družba d.d. v Celju
Slovenija — Telefon interurban št. 48.

Bančni konto: Prva hrvatska štedionica, podružnica Celje, Ljubljanska kreditna banka,
podr. Celje, Celjska posojilnica d. d. Celje.

Mednarodni transporti. Javna, carinska in spedijska skladišča,
spojena z lastnim tirom z državno železnico. Carinsko posredo-
vanje. Reklamacije in inkaso. Prevozi. Transporti lesa in hmelja,
zavarovanje vseh transportov.

Razna zastopstva. Najboljše zveze s tu- in inozemstvom. Kulantni pogoji. Najcenejše
oferte. Trgovci mesta Celja in okolice se opozarjajo na to podjetje, ki deluje v svojem
delokrogu najceneje izmed vseh spedijskih tvrdk v Sloveniji.

Gorliivi špirit

prvovrstne lake, oljate in suhe barve, fir-
než, terpentini, bencin, strojna in mazilna
olja, mizarski klej, čopiče nudi vedno

Ivan Ravnikar — Celje.

BELAK & INKRET
CELJE, Prešernova ulica 3.

Zgradba elektriških central, elektriške instalacije, telefonske,
signalne in zvončne naprave. Popravila elektriških motorjev,
generatorjev in transformatorjev. Vodovodne instalacije,
toplovodne naprave, naprave kopalnih sob, klosetov, sesalk.

Popravila centralnih kurjav, kotlov in raznih armatur kakor sploh vsa
v to stroko spadajoča popravila izvršuje točno, solidno in vedno
po konkurenčnih cenah.

Odlikovan z zlato kolajno Maribor 1922.

Diplomiran I. raz. Celje 1922

Martin Orehovec
Gosposka ulica št. 14 **CELJE** Gosposka ulica št. 14
krznarski mojster in izdelovatelj raznih čepic.

F. S. Lukas, Celje

Distillerie et Fabrique de Liqueurs.

Kurivo dobite po najnižjih cenah pri tvrdki

Brata BATIČ **Celje**
Ljubljanska cesta.

Stalno v zalogi zabukovski, trboveljski in velenjski
premog ter bukova mehka, žagana in sekana drva.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu in p. n. cenj. odjemalcem vljudno naznanjam,
da je dospela velika množina finega angleškega in češkega sukna za
damske in moške obleke, črno sukno, velourji, double za plašče ter vse
krojaške potrebščine.

V zalogi imam izgotovljene lepe moške in deške obleke, površnike,
modne dolge in kratke plašče ter veliko izbiro

 usnjatih sukenj
do najfinejše kvalitete (Nappa).

Za cenj. nakup se priporoča manufakturna in konfekcijska trgovina

IVAN MASTNAK, CELJE,
Kralja Petra cesta 15.

Čevlji za zimo!

„Adria“

Narodni dom.

Stavbno in galanterijsko kleparstvo.

Specialna delavnica za napravo in preizkušnjo strelododov
s telefonično mostno tehniko po profesorju Kohlrauschu.

Ferdinand Skaberne

Celje, Dečkov trg 2.

Zastopstvo in naprava radio-anten.

Izdelovalnica vsakovrstnih moških, ženskih,
sportnih in hribovskih čevljev po znižani ceni

JOSIP KOS :: CELJE

Ljubljanska cesta 10.

:: Izdelovanje gornjih delov čevljev. ::

Priporoča se cenjenemu občinstvu

Franc Kranjc frizer za gospode in dame

Celje, Glavni trg 18.

Velika izbira v bonbonih.

Slaščičarna Karel Mantel

Celje, Gosposka ulica 14.

Sprejema raznovrstna naročila
za torte in čajno pecivo.

Zelo važno za vsakogar!

2-1 **Novo konfekcijsko tovarno**
je ustanovil v Celju

„Amerikanec“

kjer se izdelujejo na poseben **obleke** za moške, ženske in za ameriški način otroke gotovo in po meri.

— Obleke so izdelane natančno po predpisu kroja. —

Perilo za moške, ženske in otroke gotovo in po meri.

Obleka, moška, štofasta od Din 350.— naprej

Specialiteta: Moška obleka, po meri narejena, zjamčeno

pristna volna samo Din 550.—

Čajgaste moške hlače, močne od Din 45.— naprej

Barhant, flanela in vse drugo blago po najnižji ceni.

Velikanska izbira moških in ženskih štofov.

Oglejte si:

„Pri Amerikancu“, Celje Glavni trg 10
(pri farni cerkvi)

Tovarna pletenin

Mica Križanič, Celje

prodajalna Vodnikova ulica.

Izdelovanje vseh vrst pletenin

po izbiri barve in vzorcev.

Trgovci imajo izredno ugodne cene in pogoje.

Jugoslovanska hranilnica in posojilnica v Celju.

Pisarna: Aleksandrova ulica št. 4.

Hranilne vloge obrestuje stalno po 8%, vloge proti odpovedi pa višje
5 po dogovoru. Uraduje vsak dan. 5

Priložnostni nakup.

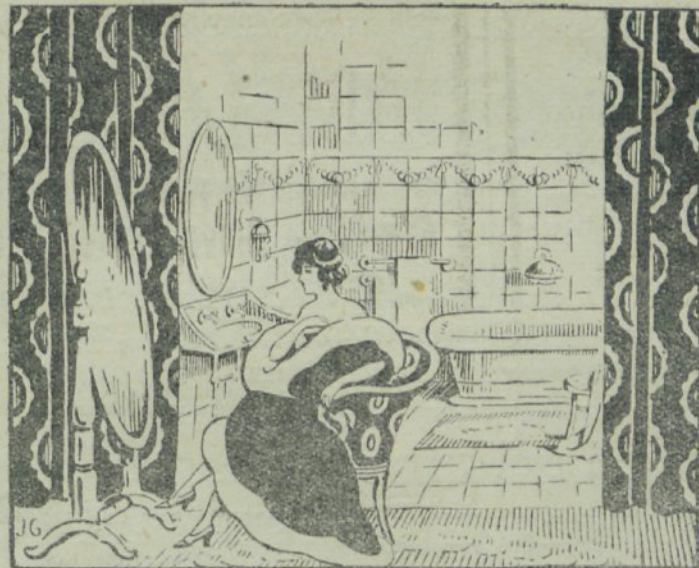
Hiša

v neposredni bližini Celja, ležeča ob okrajni zelo prometni cesti, se takoj pod zelo ugodnimi pogoji **proda**. Stanovanje kupcu zasigurano. Hiša je zelo prikladna za obrtnika, trgovca ali upokojenca in ima v pritličju velik prostor, ki bi se dal s primeroma malimi stroški preurediti v poljubne svrhe.

Natančnejša pojasnila daje trgovina z usnjem

J. JELLENZ, CELJE.

Inserirajte v „NOVI DOBI“!

Specijalna delavnica
za vodovodne in-
stalacije, zdravstvene
kopelne naprave in
centralne kurjave

G. GRADT,
CELJE, VODNI-
KOVA UL. 6,

priporoča svojo veliko
zalogo po konkuren-
ten cenah. Pro-
računi rade volje na
razpolago.

Sukno

angleško in češko kupite za obleke, površ-
nike po konkurenčno znižanih cenah v
manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik, Celje

Cene nizke! Kralja Petra c. 5. Postrežba solidna!

Veliko izbiro najrazličnejših enodružinskih, trgovskih, gostilniških in
večjih stanovanjskih hiš, vil, gosposka, gozdna in kmečka po-
sestva v različni velikosti, vsakovrstna industrijska in obrtniška
podjetja, stnvene parcele itd. po zelo znižanih cenah in ugodnimi pogoji

ima v prodaji

Realitetna pisarna **Arzenšek & Comp.** Celje, Kralja Petra c. 22.

Kleparstvo, vodovodne inšta-
lacije in naprava strelovodov

Franjo Dolžan

CELJE - Kralja Petra cesta - CELJE

Sprejema vsa dela zgoraj omenjenih strok kakor tudi popravila
Postrežba točna. Cene zmerne. Solidna izvršitev.

401.100-54

Kamnoseška industrijska družba

Razlagova 7 v Celju Razlagova 7

Telefon 67.

Ustanovljena 1906. Lastni kamnolomi.

Izdeluje vsakovrstne nagrobne
spomenike iz marmorja, gra-
nita, sijenita i. t. d., nagrobne
plošče in okvirje, garniture za
spalne in jedilne sobe, obzidne
plošče, mozaik in vsa v kam-
noseško stroko spadajoča dela.

Prodaja tudi na mesečne ob-
roke. Stalno velika zaloga
spomenikov od najpreprostejše
do najmodernejšie oblike. Za-
htevejte načrte in proračune.

Delaj, nabiraj in hrani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri zadrugi

LASTNI DOM

stavn. in kreditni zadr. z om. zavezo v Gaberju pri Celju

Obrestuje hranilne vloge po 6%.

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.

Pri naložbi zneska po 20 Din se dobi

nabiralnik na dom.

Jamstvo za vloge nad 1 milijon 250.000 Din.

Pisarna v Celju, Prešernova ulica št. 15.

Čas je denar!

CELJSKA POSOJILNICA B.

Stanje hranilnih vlog
Din 40.000.000.—

V lastni palači Narodni dom (na oglu v pritličju).

Stanje gotovine in rezerv.
Din 4.000.000.—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih izplačuje točno in nudi za iste najboljše obrestovanje in največjo varnost. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnica v Šoštanju na Glavnem trgu.

SUHOR

Zakonito zavarovano

Zakonito zavarovano

JE PREPEČENEC NAJBOLJŠE VRSTE

10-7

Ostane svež, je hranljiv in poceni. — — — Dobite ga v vseh večjih pekarnah, specerijskih in delikatesnih trgovinah.

Zahtevajte povsod SUHOR! — Izdeluje in prodaja na debelo: **K. ROBAUS, MARIBOR, Koroška cesta 24.**

Občinstvu se naznanja, da se **Južnoštajerska hranilnica v Celju** preseli dne 5. do 6. oktobra 1925 v svojo lastno hišo

Cankarjeva ulica št. 11,

nasproti pošti pri kolodvoru v Celju.

Vsled preselitve se ob navedenih dneh ne more poslovati in se redno poslovanje v novih prostorih prične dne 7. oktobra 1925.

Južnoštajerska hranilnica v Celju.

Celjska mestna hranilnica

Znižanje obrestne mere.

Celjska mestna hranilnica naznanja svojim vložnikom, da obrestuje od dne 1. oktobra 1925 do nadaljnje odredbe hranilne vloge po

5 do 7%

in sicer nevezane po 5%, z enomesečno odpovedjo po 6%, z dvomesečno odpovedjo po 6½% in s trimesečno odpovedjo po 7%. — Rentni davek z dokladami plačuje hranilnica iz svojega.

Obenem se **znižajo obresti posojilom** od prihodnjega plačilnega roka dalje, kreditom v tekočem računu pa od 1. oktobra 1925 naprej tako-le:

posojilom občin in okrajev na 9%
posojilom na zemljišča na 10%

kreditom v tekočem računu z zemljeknjižnim ali z meničnim zavarovanjem na 10 do 12%, meničnim in lombardnim posojilom na 12%. Izven teh obresti ne zadenejo dolžnika nobena provizijska ali podobna plačila. Povrniti mora le še morebitne dejanske stroške.

Ravnateljstvu hranilnice je pridržano, da v poedinih ozira vrednih slučajih, posebno iz socialnih in javnokoristnih razlogov, dovoli po možnosti tudi ugodnejše obrestne pogoje.

CELJE, dne 30. septembra 1925.

Upravni svet Celjske mestne hranilnice.

35letnica Celjskega Sokola

1890

1925

Dne 31. julija 1925 poteklo je 35 let, kar je bilo v Celju ustanovljeno sokolsko društvo.

Le malo je med nami še onih, ki vedo v kakih razmerah je bilo l. 1890. sokolsko društvo ustanovljeno. O teh razmerah piše kronist dobesedno:

Že tekom leta 1889. razmotrivala se je mej slovensko mladino Celjsko misel, če bi se v Celji ne dalo ustanoviti sokolsko društvo, katero bi združevalo narodno mladino pri telovadbi in v društvenem življenju ter z novim čilim in krepkim naletom izdatno oživilo in pospešilo narodno delo v Celjskem mestu in s tem na celem slovenskem Štajerji. Koncem majnika 1890. leta bilo je dogovorjeno po daljnih posvetovanjih, da se osnuje kot sedmo slovensko sokolsko društvo »Celjski Sokol«, katerega ustanovitev naj se še tekom l. 1890. sijajno praznuje.

Dne 4. junija t. l. zbrali so se rodoljubi Celjski v čitalniških prostorih, kjer se je po nagovoru g. dr. Ivana Dečka in nekaterih predlogih g. Dragotina Treota sestavil osnovalni odbor.

Člani osnovalnega odbora gg. dr. Ivan Dečko, dr. Andrej Dominkuš in dr. Dragotin Treo prevzeli so delo v splošnem naudušenju za sokolsko idejo. Sestavila so se pravila za Sokole in kolesarje, katere je potrdilo c. kr. namestništvo v Gradci dne 16. julija 1890. brez vsakih ovir. — Začelo se je z nabiranjem članov in osnovalnega fonda. — Dne 31. julija 1890. bil je prvi občni osnovalni zbor; mnogobrojna udeležba kazala je živo zanimanje za novo društvo in spričevala njegovo splošno priznano važnost. Nagovor g. dr. Iv. Dečka in poročila g. dr. Drag. Treota o delovanju osnovalnega odbora obudila sta splošno naudušenje. Kako tudi ne? V teku dveh tednov oglasilo se je bilo nad 50 članov, mej njimi nad 30 izvršujočih, ter se nabralo nad 500 gl. osnovalnega fonda — uspeh, kateri je v očigled Celjskim razmeram prijetno presenečiti mora.

V odbor »Celjskega Sokola« so bili izvoljeni gospodje: dr. Josip Vrečko, starosta, dr. Ivan Dečko, podstarosta, dr. Dragotin Treo, tajnik, Josip Georg, blagajnik, dalje Fran Lončar, Milan Kočvar in Dragotin Vanič. Osnovalnemu odboru je izrekel občni zbor zahvalo za požrtvovalno in uspešno delovanje in ob enem sklenilo se je jednoglasno, da se ima osnovalna slavnost vršiti dne 7. in 8. septembra kot velika sokolska slavnost.

Odbor Celjskega Sokola prevzel je s tem važno ali kočljivo nalogo; nje časna rešitev postati je morala za mlado društvo z ozirom na žalostne Celjske razmere vitalno vprašanje! Da se je ta naloga dne 7. in 8. septembra 1890 tako sijajno rešila, to nam je najlepši dokaz jakosti in krepkosti mladega društva, uspešnosti energičnega postopanja ter zmogovitosti narodne sokolske ideje.

Osnovalna slavnost celjskega Sokola vzbudila je po slovanskem jugu, posebno med Hrvati in Slovenci, ogromno zanimanje. Vršila se je kot velikanski narodni tabor in zapustila med našim življenjem v mestu, okolici in po celi Sloveniji mogočen utis.

O tej osnovalni slavnosti, ki se je vršila dne 7. in 8. septembra 1890 v Celju, pisal je dnevnik »Slovenski Narod« tako-le:

Slavnostna dneva, katera smo praznovali skupno z južnoštajerskimi svojimi brati, ostaneta nam neizbrisna v spominu. S ponosom sme zapisati »Celjski Sokol« v kroniko svojo ta dva dneva in prelepo slavnost, katera se je navzlic vsem intrigam nasprotnikov izvršila skozi in skozi sijajno, dostojno in brez najmanjega motenja miru od

strani Slovencev. Olikano in zmerno obnašanje slovenskih Sokolov, ki se niso dali motiti po raznih provokacijah in surovih napadih, napravila je velik moraličen utis na večino mirnega in miroljubnega Celjskega občinstva, in blagodejni upliv tega utisa bode se gotovo pokazal morda že v kratkem. Celjsko občinstvo v svojej ogromni večini obnašalo se je mirno in dostojno, kakor so se obnašali Mariborčani pri pevski slavnosti, kakor se sploh obnašajo omikani ljudje. Da ono ni bilo in ni prav nič sovražno društvu »Sokolu« in Slovincem sploh, za to je najsijajnejši dokaz, da je več nego 300 stanovanj, večinoma po, pri vatnih hišah, staviho na razpolaganje društvenemu odboru ter s tem pokazalo, da se nikakor ne strinja z malo peščico drznih hujskačev, kateri so na vsak način skušali kaliti lep razvoj slavnostnih dni, kar se jim pa ni posrečilo.

Udeležba bila je ogromna bodisi v Celji, bodisi posebno drugi dan v izborni narodnem Žalci. Korporativno zastopani so bili: »Sokol Ljubljanski« z zastavo in 60 člani v društveni obleki, »Sokol Tržaški« z zastavo in 20 člani, »Sokol Zagorski« s 25 člani, »Sokol Dolenjski« z zastavo in 16 člani, »Sokol Goriški« po deputaciji 3 članov, »Savinjski Sokol« z zastavo in 10 člani. Kar nas je posebno veselilo in naudušilo, bilo je, da so se bratje Hrvatje odzvali mnogobrojno. Lažnjivi telegrami in intrige premotile so sicer mnoge, a ipak došla je iz Zagreba oficijelna deputacija 3 članov »Hrvatskega Sokola«, katerej se je pridružil kacihi 18 hrvatskih Sokolov v društveni obleki in 10 biciklistov Sokolskih. »Pokupski Sokol« iz Karlovca poslal je tudi deputacijo 3 članov. Iz Zagreba bilo je še posebno lep broj domoljubov hrvatskih in slovenskih prihitelo in mnogo odličnih dam. Da je bilo število udeležnikov nesokolskih iz Ljubljane, Litije, Zidnega mosta in vseh dolenjskih in štajerskih krajev prav veliko, ni nam treba omenjati posebno. Zastopani so bili: Tamburaški zbor »Merkur« iz Zagreba, pevsko društvo »Slavec« iz Ljubljane z zastavo in 20 pevcih, akademično društvo »Triglav« po deputaciji 3 članov z zastavo, čitalnica Celjska in pevsko društvo slov. na Ptuiji po deputaciji z zborom, društvo »Edinost« in »Delavsko podporno društvo v Trstu« zastopano po g. prof. Mandiču, uredniku »Naše Sloge« i. t. d., i. t. d. Sijajen utisek naredil je končno benderium kmetskih fantov iz Savinjske doline, nad 30 lepo opravljenih konjnikov z narodnimi zastavami, jeden najlepših prizorov vse slavnosti. Krstili smo najmlajega »Sokola«, ki ga je bilo 36 članov v društveni obleki, prav častno, slovesno in sijajno.

Ob 5. uri zjutraj odpeljalo se je 60 članov »Sokola Ljubljanskega« z zastavo pod vodstvom staroste Iv. Hribarja. Na kolodvoru našli smo zbrane brate Sokole iz Trsta, katerih je došlo s poštnim vlakom od obalij sinje Adrije z zastavo 20 pod vodstvom staroste Cotiča. Pridružilo se nam je 20 pevcov »Slavec« z zastavo pod vodstvom podpredsednika Dražila, in pa nekoliko domoljubov Ljubljanskih, tako da nas je bilo precēj nad stotino, ki smo združeni odpeljali se iz Ljubljane. V Litiji, kakor že prej mej potom, pristopilo je novo število domoljubov, mej njimi gg. graščak Hren in deželni poslanec notar Svetec in več odličnih narodnih dam. Graščina Ponoviška, last g. Hrena, bila je okrašena z narodnimi zasta-

vami, in pozdravljal nas je pok topičev, kakor na mnogih drugih krajih. V Zagorji čakal je v vrstah »Sokol Zagorski« pod vodstvom staroste Medveda ter se nam je pridružil v številu 25 članov. Nebo se je začelo jasiti, ter nam obetalo krasen dan. Na Zidanem mostu, bilo je živahno gibanje in buren pozdrav od došlih bratov Hrvatov in Slovencev z dolenjske strani. »Hrvatskega Sokola« bilo je 20 članov v društveni obleki pod vodstvom staroste dr. Mazzure. Da ni bila vsled raznih neresničnih telegramov nastala neka konfuzija, bila bi udeležba še mnogo večja. Lep broj pa je bilo družih Zagrebčanov, vsi s trobojnim traki in napisom »Zagreb« na njih. Bili so mej drugimi g. poslanec hrv. sabora dr. Vidrič s soprogo in hčerko, g. dr. Kopač s soprogo, gospod profesor Stöckl, gosp. tajnik Kuralt itd. »Pokupski Sokol« v Karlovcu zastopala je deputacija 3 članov pod vodstvom prof. Vambergerja, »Dolenjski Sokol« poslal je 16 članov z zastavo pod vodstvom staroste dr. Rozine. Ko smo po končanih pozdravih in burnih živoklicih končno bili se razmestili po vagonih, zaigrala je godba Zagrebške požarne brambe koračnico, »Slavci« zapeli so potem jeden zbor in mej naudušenjem vseh nauzočih odpeljali smo se proti Celju. V Laškem trgu ustopilo je zopet mnogo domoljubov, po cesti poleg železnice pa se je videlo več z narodnimi zastavami okrašenih vozov ziti se proti Celju, s katerimi so pozdravljali vlak z Živio-klici in vihranjem zastav. Slovesen je bil dohod na kolodvor Celjski. V dolgih vrstah bilo je razpostavljenega glava pri glavi na stotine občinstva, katero je pozdravljalo z Živio-klici, na peronu pa je stal v vrstah »Celjski Sokol«, 36 članov v društveni obleki pod vodstvom staroste dr. Vrečka, katerega smo pozdravili z gromovitimi Živio- in Nazdravje-klici, odzdravljali pa so naudušeni klici Celjskih Sokolov in drugih mnogobrojno zbranih domoljubov. Da smo imeli slobodo gibanja in kretanja, kakor bi jo človek po vsej pravici pričakoval na svoji domači slovenski rodni zemlji, bil bi uhođ v Celje kaj veličasten, kar Celjani morda še niso videli. Tako smo pa korakali tiho brez godbe, z zastavami v črni zavojih v dolgih vrstah v sporedu par za parom skozi trume goste zbranega občinstva sem ter tja simpatično pozdravljeni. Konstatirati moram tu, da pri tem korporativnem uhođu vseh združenih »Sokolskih društev« ni bilo čuti iz gostih trum občinstva niti najmanjega glasu protivnosti, da se je občinstvo pri tej priliki obnašalo povsem prav dostojno, kakor tudi malo pozneje, ko so vsa društva se iz centralnega zbiralšča iz g. Košerjevega hotela zopet zedinjena podala na Celjski slavnostni prostor pri Kukci. Po mestu korakali so Sokoli z zavitiimi zastavami, pri mostu pa nas je pričakovala že godba, s katero na čelu so potem odšla vsa društva z razvitimi viharajočimi zastavami v vrstah na prostor slavnosti. Gromoviti Živoklici odmevali so po krasni okolici Celjski. Pridružila sta se sprevedu še pozneje došli »Savinjski Sokol« z zastavo pod vodstvom staroste Pelana in pa deputacija 3 članov »Goriškega Sokola«, kakor tudi mnogo zastopnikov raznih društev. Za Sokolskimi društvi, korakalo je Ljubljansko pevsko društvo »Slavec« z zastavo. Na stotine občinstva pa je korakalo za drugo godbo, ki je svirala na konci Sokolskega spreveda. Bil je velikansko lep pogled, videti

blizu 200 rudečih srajc žareti mej zelenjem, ponosno vihrale so zastave slovenske na slovenski zemlji, gromoviti Živio-klici pa so pričali, da smo istinito na domači zemlji, katere nam ne bodo potujčila nobena »marka«, bodisi južna ali severna. Kjer je ljudstvo zavedno in probujeno, zastoj so vsi napor ovirati naravni razvoj slovenskega življa. Čuli smo iz vrst nemški govorečih ljudi, posebno iz ust krasnega spola, marsikako drastično obsodbo one nestrpnosti, katera nam je prepovedala prosto gibanje in spreved po mestu ter se je od mnogih obžalovala, da se zares lepi spreved ni mogel razvijati jednako prosto tudi po mestnih ulicah.

Predno smo se podali na slavnostni prostor, po končanem zajutreku in kratkem odmoru v hotelu »Pri belem volu«, korakala so vsa društva — kakor je bilo že omenjeno — proti 11. uri z zastavami in godbo k sv. Jožefu, kjer je bila slovesna sv. maša s petjem. Posebno čaroben pogled je bil, ko so se rudeče Sokolske srajce v dolgih vrstah videle po gori raztresene mej zelenjem, po vseh potih, na katerih je kar vrvelo občinstva, ki je spremljalo Sokole. Skozi in skozi pozdravljali so domoljubi Sokole in sploh vse slavnostne goste z krepkimi Živio-klici, katerim se je naudušeno odgovarjalo; videle se je očitno, da smo svoji pri svojih. Ko smo dospeli na prijazni holmec, na katerega vrhu stoji cerkev sv. Jožefa in se malo odpočili, pričela se je slovesna sv. maša, pri kateri so stregli Sokoli. Vseh šest društvenih zastav razpostavilo se je pred oltarjem, Sokoli pa so stali v špalirji po cerkvi, ki je bila tako napolnjena, da so mnogi morali ostati zunaj in se le od daleč mogli udeležiti sv. maše. Pevski zbor Celjski pel je prav dobro latinsko mašo. Po končanem cerkvenem obredu, podali smo se v istem redu, kakor smo došli, po drugem gozdnem potu v restavracijo gosp. Kukca, kjer je bil kratek odmor z godbo in petjem. Kmalu napolnili so se obširni prostori in pričelo se je živahno gibanje. Slavci zapeli so več zborov, mej katerimi je bil posebno naudušeno sprejet Ipavčev vedno krasni »Bodi zdrava domovina«, v katerem sta samspev pela g. Meden in operni pevec Josip Noll. Morala se je ponavljati, in še so jo hoteli slišati. Proti 1. uri odpravili smo se v mesto. Dokler smo bili na tleh Celjske okolice, katero so si z ustrajnim delovanjem lansko leto priborili Slovenci, da ima zdaj poštenega slovenskega župana, gibalimo se prosto, ko pa smo se približali mestnemu ozidju, spominjalo se je nas, da zdaj imamo stopiti v svetišče Germanije, zakrili smo zopet zastave, omolknila je godba, duška pa smo si dali s trikratnim gromovitim živio-klicem na bodoče slovensko Celje! Pripetila se je tu komična epizoda. Ker zastava »Slavca« ni imela saboj črnega zagrinjala, morali so jo pokriti z dvema vrhnima suknjama, samo da je bila pokrita in se je tako ustreglo volji Celjskih mogotcev. V gostih trumah korakali smo po mestu proti hotelu, kjer je bil napovedan ob 1. uri slavnostni skupni banket. Nekako čudna ilustracija za nemški značaj Celja so bile stotine rudečih srajc, ki so se kazale po vseh ulicah mesta brez najmanjega znamenja nasprotstva. Poudarjam to nalašč še jedenkrat, ker ponorčna, nahujskana druha, ki je nedeljo zvečer sramotila dobro ime Celjskega mesta, ni se upala na dan pri svitu solnca. Še le s poznim mrakom večernim izletela je iz netopirskih svojih gnezd in počela sramotno svoje delo. Pohvaliti mi je tu energično in nepristransko delovanje žandarmarije, ki je mnogim teli razboj-

niških capinov preskrbeča primerno prenočišče. Nikakor pa se ne moremo tako pohvalno izraziti o preveč prizanesljivem postopanju mestne policije Celjske, katere dolžnost je bila v prvi vrsti, preprečiti škandalozne izgrede z največjo strogostjo in energijo.

Toda vrnimo se nazaj k predmetu. Banket bil je prirejen, kar se tiče prostorov, prav dobro in praktično, da pa postrežba pri tesnobi lokala in ogromnem naveli gostov ni mogla biti tako izborna, kakor bi bilo želeli, je stvar, katero je lahko umeti. Svirala je godba Zagrebška večinoma slovanske komade. Vrsto napitnic pričel je Celjskega Sokola starosta dr. Vrečko z nautušenim govorom. Pozdravil je toplo vsa došla Sokolska društva, posebno simpatično omenil čuvarje jadranskih obalij, Sokole Tržaške in pa brate Hrvate, ki so zopet pokazali, da se čutijo jedne krvi, jedne matere sinove z nami.

Drugi govornik bil je poslanec sabora hrvatskega dr. Vidrič iz Zagreba. Razpravljal je v lepem govoru dve kreposti naroda slovenskega.

Dr. Sernec Josip, kot zastopnik okraja Celjskega, izraža radost Slovencev okolice Celjske in inteligence Slovenske na dohodu toliko odličnih gostov. Še le za mejo mestno smeli smo se svobodno razvijati. A bodočnost bo še naša, morda ne preteče več mnogo let, da Vas bode tudi v mestu pozdravljali župan Celjski!

Gromoviti Živio-klici kazali so, kako globoko je segel do dna vseh izborni govornik in nautušenje ni se poleglo prej, da je začel govoriti dr. Mazura, advokat in starosta Sokola iz Zagreba. Hrvat in Slovenec smatrata se vedno za brata. Vi ste antemurale proti navalu Nemštva, katerega se nam je več bati nego Madjarstva. Navede besede Jenkove: Ko bom počival itd. Narod Vaš je krasen, imel bode gotovo še krasne dni. Nasprotniki Vaši slavijo danes svetkovino jada, osvojili smo njihovo citadelo. Sokol nosi zdravu mišicu i srce junačko, cvet inteligence slovenske je v njem, privediti mora v slogi narod do tega, kar je pesnik Jenko veroval v proroškem duhu: Da bode narod slovenski svoboden, sam svoj! Napijem složnemu narodu slovenskemu. Napitnica bila je vsprejeta oduševljeno, kakor je bila nautušenje govorjena.

Starosta dr. Vrečko nazdravi potem Ljubljanskemu »Slavcu«, ki zapoje »Slovansko pesem«, (samospeve Meden in Perdan) burno vsprejeto. Ljubljanskega Sokola starosta Ivan Hribar: Take slavnosti narodne, kot je današnja še ni videlo Celje. Udeležba je sijajna od vseh strani. Prišli so bratje od obalij Adrije, da pokažejo, da tudi tam so zvesti čuvari Slovanstva, prišli so bratje Hrvatje, prišli bi bili tudi bratje Čehi, da jih niso zaprečile elementarne neizgovide. Zato odzvali so se telegrafično. Celjsko prebivalstvo ni nam nasprotno, le mala klika hoče braniti junakom Celjskim, ki budijo narod, početnikom prekrasne današnje slavnosti. Malo nas je, a smo ljudi. Narod v okolici Celjski je probujen. V imenu »Ljubljanskega Sokola« napijam hrabrim junakom Celjskim! Z nautušenimi, dolgotrajajočimi Živio-klici bil je vsprejet ta zares izvrstni govor, in bratili so se »Sokoli« Celjski z brati došli iz vseh krajev slovenske in hrvatske domovine. — Nastal je potem kratek odmor in je naznanil tajnik »Sokola Celjskega« došle telegrame. Došli so iz Češke, Hrvatske in vseh krajev Slovenije. Prečitali so se važnejši, drugi pa naznanili, ker ni bilo mogoče citati vseh, ter bili vsprejeti z viharimi Živio-klici in Slava-klici.

Predlog tajnika dr. Treota, da se telegrafičnim potom pošlje iskreni pozdrav in Na zdravje »Sokolu« v Opavi, ki je praznoval slavnost z enakimi zaprekami in intrigami, kakor Celjski, bil je vsprejet nautušenje. Isto tako predlog, da se visokemu jubilarju, škofu Strossmayerju izreče globoko spoštovanje in srčno čestitanje združenih slovenskih in hrvatskih »Sokolov«. Gromoviti klici »Živio Strossmayer« pritrjevali so, da je z nautušenjem bil jednoglasno vsprejet ta predlog. Tudi »Bralnemu društvu« v Tržiču in k Vilharjevi slavnosti v Planini odposlala sta se telegrafična pozdrava. Izmej te-

legramov omenim naj za danes le nekatere: S Češkega došli so iz Prage, iz Opave dva, iz Nachoda, Jičina, Trbičce, Budejevic in od češkega Sokola na Dunaji. Iz Hrvatske: Iz Zagreba, iz Pulja dva, iz Požege, Sapljeta, Karlovca i. t. d. Iz slovenskih krajev pa jih je bilo nebrojno, da ga ni skoraj važnejšega kraja, kateri bi se ne bil udeležil vsaj v duhu slavnosti. To je najboljši dokaz, kako živo so se zanimali slovenski domoljubi povsod za »Sokola Celjskega«, s kako radostjo so pozdravljali njegovo rojstvo, dobro spoznavši prevleko njegovo važnost za razvoj Slovenstva v Celji. Naj bode to živo zanimanje vse Slovenije spodbuda vrlim junakom, ki so osnovali »Sokola«, da neustrašeno in neutrujeno delajo naprej za njega daljni razvitek ter se ne dadó plašiti po intrigaški nasprotnikov.

Ko je bilo končano prečitavanje telegramov, poprime besedo operni pevec Josip Noll, poudarjajoč, da čez mnogo let se je zopet oblekel v rudečo srajco, ter, da je ponosen videti se kot »stare garde« Sokol mej tolikimi odličnimi brati, Sokoli slovenskimi in hrvatskimi. Posebno pozdravlja vrle Tržačane, ki se niso strašili dolgega pota in došli v lepem številu in pa brate Hrvate, ter napije uzajemnosti jugoslovanski. Napitnica bila je vsprejeta z nautušenjem in s tem bila je končana vrsta govorov. »Slavec« zapel je še nekaj zborov, živahno odobranjih.

Potem pa so se vsa društva odpravila na slavnostni prostor pred mestom v restavracijo Kukčevo v istem redu, kakor zjutraj, namreč do mosta tiho, od mosta naprej pa z razvitimi zastavami, dvema godbama in trobentanjem »Sokolov«. Spremljevala jih je velika množica občinstva, ter so se razlegali daleč na okolu nautušenje Živio-klici. Kmalu bilo je na slavnostnem prostoru vse zasedeno in pričela se je slavnost s telovadbo. Začeli so »Sokoli« Zagrebški na drogu, ter izvajali prav izvrstno razne teške vaje, katere so bile od mnogobrojnega občinstva vsprejete z burnimi odobravajočimi klici. Ker sem baš, ko se je pričela telovadba, spremljeval z družimi »Sokoli« Ljubljanskimi in Celjskimi »Zagorskega Sokola« do mosta, obžalujem, da o telovadbi Zagrebčanov ne morem poročati tako obširno, kakor bi želel. Čul sem le jako pohvalne glasove o izrednosti telovadcev Hrvatskega »Sokola«. Da je »Zagorski Sokol« moral oditi že v nedeljo popoldne, obžalovali so v prvi vrsti njega člani sami najbolj, a dolžnost zvala jih je domov. Večina njih so rudokopi, ki so že v nedeljo po noči morali nastopiti trudopolno svoje delo, katero pa jim ne brani, da so verni in zvesti Sokoli. Iskreno jih je pozdravil Ljubljanskega »Sokola« podstarosta dr. Triller ter spodbujal, da ostanejo vedno tako vrli dečki, kakor dozdaj, na katere smo ponosni. Pri mostu razločili smo se, in deputacija »Celjskega Sokola« jih je spremila do kolodvora. Na slavnostnem prostoru pa se je nadaljevala veselica. Vrstile so se godba, petje, sviranje tamburašev in pa telovadba. Za Zagrebškimi »Sokoli« nastopili so Ljubljanci, katerih mojstersko izvedene vaje so bile burno pohvaljene. Občinstva bilo je polno na vseh krajih po okoli ležečih potih in holmcih, katero je občudovalo gibčnost, eleganco in silno krepot Ljubljanskih Sokolov. Prvi dan telovadilo se je samo na drogu in so se posebno odlikovali bratje »Sokoli«: Benčan, Vernik, Bratina, Škof, Virk, Pavčič, Goričan, Agnolo, Franchetti. Posebno odobranje je izzivale so teške vaje: Velekol naprej in nazaj, stoje na rokah, s podin nadprijemom, veleprevrat z različnimi drugimi odskoki in kakor se še imenujejo te vaje. Bil je le jeden glas, da so Ljubljanci se skazali prave mojstre v telovadbi.

Ko je bila končana telovadba, vršil se je muzikalni del programa. »Slavec« pel je na občno zahtevanje Ipavčevo »Domovino« in še večje nautušenje nego zjutraj sta izzvala solista g. Meden in operni pevec Josip Noll, ki se je rade volje pridružil Ljubljanskim pevcem. Nepotrebno je kaj več pristavljati, imena teh dveh pevcov zadostujeta. Isto tako nautušenje sprejeta je bila »Slovenec sem« in mnogo drugih

zborov. Humoriistična in karakteristična »češka kitara« izbudila je mnogo smeha in živo odobravanje in se je v solu odlikoval g. Pavšeka simpatični tenor. Tamburaši Zagrebški zaigrali so nam »Naprej«, »venec slov. pesmi« in razne druge in našli najživahnejše priznanje za svoje zares izvrstno predavanje, kakor tudi dotični gospod, ki je prav lepo pel bariton solo skupaj s tamburaši. Zadnje točke pevskega programa bila sta dva mešana zbora Celjskega pevskega zbora, pomnoženega z nekaterimi člani »Slov. pevskega društva«. Pelo se je »Pozdravljam te gorenjska stran« in »Nazaj v planinski raj«, solo pel je g. nadučitelj Porekar prav izborno. V mali obliki imeli smo užitek, ki nas je spominjal na Mari-borsko slavnost, kajti pelo se je prav izvrstno in zasluženo pohvala donela je vrlim pevčam in pevcem.

Ko se je do dobrega stemnilo, začeli smo odhajati v mesto. V čitalnici zbrali so se »Slavci«, bratje Hrvatje in drugi Sokoli, in pričela se je kmalu živahna zabava. V gorenjih sijajno nakičenih prostorih pa je bil jako lep in eleganten ples. Mnogo krasnih gospodičen in gospelj v elegantnih toaletah dajalo je poseben sijaj zares lepej zabavi. Neutrjeno sukale so se plesalke in plesalci in se niso pustili motiti po tropični vročini, katere je vladala v dvorani. Drugi del Sokolov pa se je utaboril pri Košerji, kjer je vladalo veselo življenje do ranega jutra in so se prepevale vesele pesmice.

Tako se je vršil prvi dan slavnosti, sijajno, dostojno in povsem mirno od strani Slovencev, ki so s tem pokazali, da je bila zares zastopana inteligenca, ki se ni dala izzvati na noben način od nahujskanih izzivačev. Slovenska olikanost praznovala je sijajno zmago nad surovostjo, s katero je nemčurske klike našuntana druhal sramotila nedeljo po noči dobro ime Celjskega mesta, napadajoča mirne goste na upravo razbojniški način. Ni tu mesta, obširneje govoriti o teh sramotnih dogodkih, samo toliko rečemo, da stranka, ki se poslužuje tacihih sredstev, obsoditi je sama sebe v očeh vsacega pošteno mislečega človeka. Nadejamo se, da bode tudi večina mirnega Celjskega prebivalstva sprevidela to ter sama se odločila od hujskačev, ki so uprizorili vsa ta ostudna dejanja.

Drugo jutro začeli so se Sokoli zbirati po raznih kavarnah in gostilnah po mestu. Drug je pripovedoval drugemu dogodbe pretekle noči, katerih bi lahko nabrali cele kope, deloma prav zanimivih. Prijaviti čemo pozneje nekatere. Mej 9. in 10. uro zbrali smo se vsi skupaj v restavraciji g. Kukca, kjer je svirala Zagrebška godba, druga godba pa je spremljevala oni del Sokolov, ki se je podal na Stari grad. Pozneje bil je obed v raznih gostilnicah, kjer so se shajala posamezna društva in oddelki slavnostnih gostov.

S tem bil je tako rekoč končan Celjski del slavnosti in preostaje mi popisati še popoldanski izlet v Žalec, ki je bil odločen v programu kot svršetek slavnosti, ter jo je zares končal tako izborno, da je bilo jednoglasno nautušenje ob izvrstnem in sijajnem izidu cele slavnosti.

Kmalu po 1. uri popoldne zbrali so se Sokoli pri Košerji, od tu pa korakali čez veliki Savinjski most, ter se ustavili pred parkom in razredili v vrste za odhod v Žalec. »Celjski Sokol« pa je počakal še v mestu in pričakal banderium kmetskih fantov iz Savinjske doline, ki je prihajal skozi mesto, pozdravil Sokola, potem pa odjahal skozi mesto, in čez most, pozdraviti še tam zbrana »Sokolska društva«. Ko se nam je bližal od daleč ta impozantni spreved, in so zaropotala konjska kopita po Savinjskem mostu, zaorili so tako mogočni Živioklici, da ni bilo konca ni kraja nautušenju. Lepo pa je bilo tudi videti nad 30 kmetskih fantov s širokimi trobojnicami čez prsa prevezanimi, za škornji pa vsak malo trobojno zastavico, s katerimi so mimo jahaje, snevši jih, mahali in pozdravljali z nautušenimi Živioklici. Bil je to jeden izmej najlepših momentov slavnosti. Celjskim zagrizencem pa vem, da je kar mrgolelo pred očmi in bobnelo po ušesih, ko je bilo čuti ropot konjskih

kopit slovenskih po njihovem nemškem mestnem tlaku. Ko smo razvili zastave in se postavili v red, podal se je ves slavnostni spreved skozi park proti Žalecu.

Bil je dolg in lep spreved, na čelu banderium, potem Zagrebška godba, zastave pojedinih društev, potem zopet godba Smarska, »Slavci« in drugi gostje ter mnogobrojno občinstvo. Vse je bilo nautušenje, in korakali smo naprej v najlepšem redu. Ko smo prišli do tako zvanega »Waldhausa«, kjer je bila zbrana različna nemškutarska gospoda, zagnala sta dva pobalina nekaj peska in kamenja na mimoidoče. Kakor blisk bili so Sokoli pripravljeni, naskočiti nemčursko visoko ležečo trdnjavo in si poiskati zadoščenja, a staroste zadržali so jih, ter se je izročil jeden napadalcev navzočemu žandarom. Konstatirala pa se je podlost napada pri lastniku Matesu, ki se je izgovarjal, da je nedolžen na tem činu. Vreme, ki je bilo ves dan premenljivo in nestanovitno, začelo nam je malo nagajati in dolgo pot po gozdu ob desnem bregu Savinje, ki bi bila sicer jako lepa, bredli smo po razmočeni ilovci, nadlegovani od dežja. A dobri humor niti za minuto ni zapustil Sokolov, in ko smo došli do voz, krasno nakičenih z zelenjem in narodnimi zastavami, ki so nas čakali pri Levci, zasijalo nam je zopet solnce in pozabljene so bile na mah vse neprijetnosti dolgega pešpota.

Vožnja v Žalec bila je pravi slavnostni triumfalni spreved. Povsod na cesti bilo je na stotine naroda, posebno pri Petrovčah, kjer je bil postavljen slavolok, ljudstvo je povsod živahno pozdravljalo z Živioklici, katerim so nautušenje odzdravljali Sokoli in drugi gostje. Impozanten bil je dohod v krasno nakičeni trg Žalec, pred katerim smo se ustavili ter stopili v vrste k slavnostnemu uhodu. Pri slavoloku z napisom: »Živeli Sokolci« čakala je deputacija, na čelu gosp. župan Hausenbihler, ki je s toplimi besedami pozdravil Sokole in druge goste v imenu domoljubov Žalskega trga in Savinjske doline. Združili so se vsi staroste okoli zastav; gospodična Žuža iz Žalca pozdravila je Sokole in goste v imenu domoljubnih Slovencev, na kar so ona in gospodične: Kuvec, Zadnik, Jeržabek in druge okrasile vse zastave z vencii. Odzdravili in zahvalili so se pojedini staroste, potem pa smo korakali naprej pod slavolokom v prekrasno z zastavami, zelenjem in cvetjem nakičeni trg. Narodni Žalec oblekel se je bil v praznično obleko, iz vseh oken pa so nas obsipale nežne roke s cvetjem, šopki in ceči s celimi vencii, katerih so Sokoli nabrali toliko, da so bili pojedini kar šetajoče razsvečeni cvetlic. Nepozaben ostane nam ta uhod v Žalec, katerega vrlim prebivalcem smo klicali gromoviti Živio in Slava!

Občinstva nabrafo se je bilo na tisoče, bila je to druga izdaja tabora, katerega se je spominjalo še mnogo, za mladino pa je bil to nov prizor. Ko smo prekorakali trg po jedni strani gori, po drugi doli, ustavili smo se pred hišo župana g. Hausenbihlerja, ter se razkropili po bližnjih gostilnah, da se malo okrepčamo. Po kratkem odmoru odšla so vsa društva na slavnostni prostor, pred gradom g. kneza Salm-Reiferscheida, na katerega blagovoljno prepuščenem posestvu se je vršila ljudska slavnost. Občinstva bilo je že na tisoče zbranega, ko smo došli, in kmalu bilo je vse živo. Zagrebška godba svirala je zares neumorno, »Slavec« pa je z izbornim petjem zopet nautuševal. Ni bilo konca ni kraja klicev, ki so še jedenkrat zahtevali »Domovino«. S posebnim nautušenjem pela se je tu, na lepi ravnici, obrobljeni s holmi in gorami, pozlačeni od zadnjih žarkov zahajajočega solnca. Bil je krasen moment, in mogočno so doneli Slavčevi glasovi in pa nautušenja samospeva Medena in Nollja čez ravan, ko pa je bila končana pesem, bučalo je mej tisočinami glav, od vseh strani čuli so se klici »še jedenkrat« in tudi zdaj v tretjkrat morala se je ponavljati. G. Jos. Noll pa je potem pridal še samospev »Kje dom je moj«? katerega je spremljeval »Slavec«. Da je tudi ta pesem, posebno druga kitica, tikajoča se zelene vinorodne slovenske Štajerske,

našla naudušen odmev, razume se samo ob sebi. Ko je pevec z naudušenim dobro akcentuiranim naglasom končal »In ta krasni raj naš zemski, dom slovenski, dom je naš!« razumelo je občinstvo, zakaj je pevec premenil deloma besede, zakaj je tako naudušeno povdarjal baš zadnjo besedo. Gromovitega Živio-klicanja ni bilo dolgo konca in le polagoma povrnil se je mir, da so mogli nastopiti tamburaši Zagrebški. Pridružili sta se jim dve krasni zastopnici zbora slovanskih Dunajskih tamburašic. Vse točke, katere so igrali, bile so sprejete z burnim odobravanjem.

Telovadba pričela se je nekoliko kasno. Na tisoče občinstva naredilo je velikanski krog in sledilo z živim zanimanjem zares izvrstnim vajam Ljubljanskih Sokolov. Telovadilo se je na drogu, kakor prvi dan v Celji, potem pa na bradlji in konec naredile so velike skupine. Na drogu in bradlji telovadili so že imenovani bratje Sokoli, katerim so se pri skupinah pridružili še: Česnik, Forte, Koch, Povše, Rebek, Šifrer. Ljudstvo ni se moglo prečuditi izvrstnosti pojedinih vaj. Ker se je že proti koncu začelo mračiti, prižigali so se bengalični ognji, v katerih odsevu so državne skupine Sokolov se videle še nekako lepše. Tisočerno glasno odobravanje bilo je čuti pri vsaki posamični vaji in skupini. Ko so se vračali telovadci, spremljevalo jih je gromovito Slava- in Živio-klicanje. Pokazali pa so tudi, da so zares pravi junaci v telovadbi, na katere sme biti ponosen Sokol Ljubljanski.

Začel se je zadnji del ljudske veselice in to so bili izvrstni, naudušujoči govori in nazdravice.

Tajnik »Sokola Celjskega« dr. Treo zahvali se vse društvu, katera so počastila najmlajega brata pri krstu svojem, posebno Hrvatom, ki se čutijo vedno brate z nami.

Prof. Vamberger iz Karlovca, podstarosta »Pokupskega Sokola«, v daljšem izvrstnem govoru poudarja jedinstvo Hrvatov in Slovencev na bojnem in literarnem polju. Nikdar ne bo de poginol narod, ki je rodil može kakor so: Slomšek, Prešeren, Vodnik, Jenko, Gregorčič, Rački, Šenoa, Gaj, Kopitar, Čop in drugi, posebno pa Strossmayer! (Burno ovacijo naredil je ves zbrani narod pri teh besedah, diki naši, jubilarju Strossmayerju, ki je praznoval isti dan štiridesetletnico svojo v Djakovu. V duhu bili smo vsi v tem trenutku doli in tisočerni klici kazali so, da ga ljubimo vsi jednako.) Nadaljeval je govornik: Tak narod ne more propasti, ako je složen. Prisegimo danes slogu in jedinstvu! Burni klici: Prisegamo! odgovarjali so naudušenu govoru.

Josip Noll, operni pevec, omenja, da čez dolgo let mu je zopet prilika udeležiti se narodne slavnosti na domačih tleh, ter kako posebno mora veseliti vsacega domoljuba, videti, kako lepo se zaveda kmetski naš narod. Večinoma iz kmetijske hiše rodili so se imenovani naši velmoži, spoštujmo kmetisko hišo, ako se nje prebivalci tako zavedajo, kakor vidim tu, kjer se je na tisoče zbralo prebujenega zavednega naroda. Živio zavedni narod slovenski prelepe Savinjske doline! Da je našel ta govor živ odmev, ni mi treba poudarjati še posebej.

Dr. Triller, podstarosta »Sokola« Ljubljanskega: Ko smo bili v Celji, z črno zagrnjenimi zastavami, zdelo se nam je, da smo pri pogrebu. Bil je res pogreb, mi pa smo bili grobokopi, pokopavali smo nemško gospodarstvo v Celji. Podli in zavratni napadi na nas, kažejo, da je odgospodarila stranka, ki se poslužuje enakih sredstev. Na dan stopa zavedni narod slovenski. Živio tedaj slovenski narod na južnem Štajerskem! Tudi ta govor bil je vsprejet naudušeno.

Dr. Treo: Slovan je hvaležna duša, zahvalen za vsak znak naklonjenosti. Današnjo slavnost praznujemo na tleh blagega, narodu našemu naklonjenega visokorodnega gospoda kneza Salma-Reifferscheida, ki je prijatelj našemu narodu in nam je prepustil prostore za slavnost. Ni se dal ustrašiti, akoravno se je hujskalo proti nam po nasprotnih listih. Hvala mu srčna in trikratni Slava in Živio. Burni kli-

ci odobravali so govor, ljudstvo pa je pokazalo, kako ve ceniti kneževsko mišljenje plemenitega moža.

Mej posamičnimi govori zažigali so se umetni ognji in švigale rakete v zrak. Krasne gospodične pa so razprodajale šopke in fotografije v korist zastave »Celjskega Sokola«. Na balkonu pa je fotograf že popoldne posnel podobo slavnostnega prostora, na katerem je bilo na tisoče občinstva, vsa Sokolska in druga društva in pa banderium kmetijskih fantov. Tudi te pozdravila je še posebej v teku popoldneva deputacija »Ljubljanskega Sokola«.

Ko se je popolnoma zmračilo, podala so se društva nazaj v Žalec, kjer se je v obširnih prostorih g. Hausenbihlerjeve hiše nadaljevala veselica s petjem in raznimi govori, v bližnji sobi pa se je plesalo. Izmed mnogih govorov naj navedem samo nekatere. Nazdravljalo se je Hrvatom, koji so odzdravljali. Posebno izvrsten govor pa je imel mlad duhovnik, g. doktorand Medved iz Šoštanja, ki je povdarjal slogu vseh stanov, naj vsi složno delajo, kakor se godi na Štajerskem, kjer pada trdnjava za trdnjavo vsled složnega delovanja. Nazdravlja vsem stanovom, če so narodni. Zdravica govorjena z navdušenjem, ki nas je spominjala na pokojnega Božidara Raiča, bila je vsprejeta z burnimi klici odobravanja. Ko je bilo vse najbolje volje, začela so prihajati iz Celja poročila o nameravanih napadih. Sklenilo se je poslati telegrafično poročilo okrajnemu glavarstvu, naj skrbi ono za vzdrževanje javne varnosti, če ne si bodo Sokoli radikalno pomagali sami, odgovornosti za nasledke pa ne prevzamejo potem.

Starosta Ljubljanskega Sokola nazdravil je pred odhodom še enkrat mučeniku teh dni, neumorno delujočemu starosti Sokola Celjskega, ki bi ne mogel imeti boljšega načelnika ter mu zaklical iskreni: »Na zdar!« ki je bil burno ponavljan od vseh. Dr. Vrečko zahvalil se je in napil na složnost vseh Sokolov! Z živahnimi Živio-klici podali smo se potem na vozove ter po 11. uri v dolžih vrstah odpeljali se v Celje. Ker so pred mestno mejo bili vojaki nastavljeni in so patrolirali žandarmi, bile so ulice Celjske čisto prazne, niti žive duše ni bilo videti, ko smo korakali za vojaci v mesto. Da se ni pred Centralno kavarno videlo zbranih kacij 20 pobalinov, ki so zagledavši Sokole, demonstrativno intonirali nemško pesem, niti videli bi ne bili, da je res kdo v Celji še na nogah. Dozdaj mirni Sokoli zagromeli so kakor levi in Živio pred Celjsko kavarno, čul se je gotovo po vsem mestu. Nekoliko surovakov, ki so metali jajca in pesek, pozapri so žandarmi, potem pa je bil kmalu mir in korakali smo na kolodvor. Velika sreča je bila za Celjske izzivače, da so bili vojaki, ker Sokolov potrepljivost bila je napeta do skrajne meje. Tim častneje smejo se tedaj ozirati nazaj na slavnost, katera se je vršila tako sijajno na vse strani na čast Slovincem, a na sramoto nemškemu hujskačem, ki niso dosegli namena svojega, akoravno so skušali na vse mogoče načine kaliti mir in moditi slavnost.

Ogromna ta udeležba po telegramih kaže najbolje, kako splošno je bilo zanimanje za važno slavnost po vseh krajih, kjer se niso mogli osebno udeležiti slavnosti, ali so bili odposlali deputacije, pa so vendar še telegrafično hoteli izraziti veselje svoje nad porodom novega boritelja za razvoj ideje slovenske na Spodnjem Štajerju.

Razun že imenovanih slovenskih in hrvatskih odličnikov videli smo še s posebnim veseljem gg. državna poslanca dr. L. Gregorca in M. Vošnjaka in deželne poslance dr. Dečkota, dr. Lipolda in dr. J. Serneca in pa dež. odbornika dr. J. Vošnjaka. Da so razun daljnih krajev, katere smo že navedli, bili zastopani vsi štajerski narodni trgi in mesta, razume se samo ob sebi, kakor n. pr.: Vransko, Mozirje, Gornjigrad, Šoštanj, Velenje, Vojnik, Sentjur, Šmarje, Laški trg, Sevnica, Brežice itd.

Udeležba bratov slovenskih od obalij sinje Adrije razveselila nas je posebno, kakor še bolj ona bratov Hrvatov. Narod slovenski, ki tako lepo napreduje baš v Celjski okolici in v Savinjski dolini, imel je priliko videti, da daleč dofi proti jugu segajo mu bratje po krvi in mišljenji, ki ga hote duševno podpirati, da se ubrani pograbljivim krempljem nemške »Südmarke«. Pokazalo se je, da »Slovan povsod brate ima«, kateri so se naudušeno udeleževali krsta najmlajega slovenskega soboritelja. Naj ga ta slavni krst spodbuja k energičnemu in krepkemu delovanju. Nasprotniki naši, ki tako radi kriče o omiki svoji, hoteli so pač kaliti lepo slavnost, a ni se jim posrečilo. Sramovati se pač morajo, ako mislijo nazaj na slavnostna dneva in na surovosti, katere so uganjali proti mirnim gostom Celjskih Slovincem. Celjski Slovinci so v Celji isto tako duma, kakor so Nemci, pravico imajo zahtevati, da se spoštujejo gostje, ne pa, da se jih surovo napada. Okolica Celjska pa je pokazala sijajno, da je slovenska, kakor bode morda postalo v nedalnem času že slovensko mesto tudi zdaj še nemško Celje! Časa kolo vrti se naprej, raztrlo bode pri-likovce, ki se mu upirajo.

Ti pa, Sokole Celjski, razproštraj čilo peruti svoje, buji narod na vse strani in leti neustrašeno naprej!

Na zdar! J. N.

Sokol je v prvih letih mogočno razširil svoje peruti.

Za prva tri leta 1890, 1891 in 1892 čitamo o društvenem delovanju Sokola v tiskanem poročilu društva:

Slavnost v Celji in Žalcu bila je končana; veljalo je društvu in rodoljube dokaj truda, dokaj žrtev — saj je bilo vsega prometa na stroških in dohodkih nad 5000 gld. — ali njen uspeh je bil sijajna moralična zmaga nad nasprotniki, koji so videli pred seboj vstajati narod slovenski iz dolgotrajnega zatajevanja, sami pa so vzivali še za dolgo sebi nakopano sramotilno blamažo. »Cvet celjskega nemštva« bil je sodnijsko kaznovan, ovadba mestnega urada proti društvenemu odboru pa je ostala po dolgotrajnem, svoječasnno objavljenem postopanju popolnoma — brez uspeha.

Sokolstvo razvilo je v tej slavnosti mogočno svoja krila in živahno predramilo narodno-speče duhove, kar je bil etični njegov namen. Slava vsem sotrudnikom!

Daljno delovanje društva vršilo se je na telovadnem in narodno-društvenem polju. Telovadilo se je od 15. oktobra 1890 do 15. majnika 1891 po dvakrat na teden v poletnem salonu hotela »Koscher« na čisto novem orodju. Telovadna oprava — moderna in popolna — naročila se je pri češki tvrdki »J. Karásek v Plznu« ter je stala društvo z nekaterimi potrebnimi popravami okroglo 530 gld.

Udeležba bila je za prvo leto dokaj živahna (poprečno 8 članov). Poleg tega urili so se tudi nekateri člani v borenju na sablje. Borilna oprava je stala okroglo 30 gld., katero je društvu poklonil brat dr. Fran Mayer. V zimskem času priredilo se je več sokolskih večerov s petjem in drugo zabavo, med temi 6. decembra Miklavžev večer. — Dne 8. februarja 1891 priredila se je prva Sokolova maškera, ki je privabila v čitalnico mnogoštevilne obitelji iz Celja in okolice.

Dne 31. sušca 1891 bil je prvi društveni izlet na Vransko k osnovanju podružnice sv. Cirila in Metoda. Udeležilo se je izleta 18 članov. Pri povratu obtičal bi bil mladi Sokol skoro v snegu, ki je čez noč zapadel. V tem času je ustanovil društveni tajnik »klub biciklistov Celjskega Sokola« (načelnik b. Peter Majdič in 9 članov). Dne 17. majnika 1891 poletel je Sokol v Zagorje k blagoslovljenju zastave Sokola v Zagorji. Sokole oplašila sta deloma mraz in sneg; bilo je vsled tega samo 12 udeležencev.

Dne 31. majnika 1891 priredi se je skupno s klubom biciklistov C. S. izlet v Št. Peter v Savinjski dolini. Bilo je 30 Sokolov, katerim se je pridružil Savinjski Sokol z 12 člani in nekaj okoliških biciklistov. Vse — telovadba,

petje in zvečer veselica v Žalcu — je jako povoljno vspelo.

Koncem junija udeležilo se je društvo po deputaciji s tajnikom na čelu veličastne slovanske vsesokolske slavnosti v Pragi, kjer je bilo zbranih blizu 7000 slovanskih — žalibog samo okoli 50 južnih Sokolov.

Dne 12. julija 1892 priredil se je izlet k podružnici sv. C. in M. v Ljubecno; telovadbo zaprečil je dež.

Dne 15. in 16. avgusta poleteli so sokolski biciklisti k otvorenji dirkališča biciklistov hrvatskega Sokola v Zagreb, kjer so bili prisrčno sprejeti.

Dne 6., 7. in 8. septembra 1891 pa so poleteli zopet Sokoli v lepem številu 25 članov v Zagreb k veliki pevski in sokolski slavnosti o priliki razstave. Nepozabni bratski sprejem v Zagrebu in bujna krasota tistih dni je Sokolom in nebrojnim udeležencem gotovo še v živem spominu.

V tem času dozidala se je nova telovadnica v mestno-okoliški šoli v dolžini 16 m, širjavi 7.1 m in višavi 5 m. Društvo preselilo se je po potrebnih dogovorih 12. oktobra 1891 s svojo opravo v nove prostore ter založilo okroglo 180 gld. za dopolnitev oprave, ki služi sedaj tudi šolski mladeži. — Kdor vé ceniti telovadbo in nje neizmerno vrednost za mladino, bode gotovo odobral društveno postopanje.

V zimskem času priredila sta se dva sokolska večera, eden med njimi družbinski večer s telovadbo (skupine s palicami) in Miklavžev večer s šaloigro, petjem i. t. d.

Dne 2. svečana 1892 priredila se je druga Sokolova maškera, ki je sijajno vspela glede priprave in glede udeležbe iz vseh krajev; častno bila je zastopana Ljubljana. Brata Benčan in Goričan sodelovala sta tudi pri zanimivem cirkusu.

Telovadba gojila se je prav živahno po dvakrat na teden v novi telovadnici.

Poleg tega pečal se je odbor z načrtom sokolskega sestanka v beli Ljubljani in reorganizacije sokolskih društev glede enakomernosti v nastopu. Prvi načrt je splaval po vodi zaradi — pomanjkujočih primernih prostorov v Ljubljani (tako moralo je poročati žalibog bratsko društvo iz našega središča) — drugi pa se je deloma izvršil, ker se je določila vsaj enakomernost v opravi.

Zaradi reorganizacije se niso vršili v teku poletja izleti. Le klub biciklistov C. S. poletel je dne 26. junija 1892 k mejnarodni dirki v Zagreb, kjer so si 3 člani pridobili darila. — Sokoli so priredili samo 9. avgusta 1892 zabavni večer v »Felsenkeller«, ki je prav dobro vspel, v ostalem pa se pripravljali za veliko pevsko in sokolsko slavnost v Šoštanju. Ta slavnost vršila se je dne 14. in 15. avgusta 1892 ter pokazala presrčne simpatije slovenskega naroda do ljubljencev svojih — pevcev in rudečih Sokolov! — Slavnost, katere se je vdeležilo tisoče ljudstva, odškodovala nas je za poletno navidezno letargijo. Nad 100 zbranih Sokolov pokazalo je vspehi jednotne preosnove, telovadba 45 krepkih mož pa vspeh neumorne telesne in duševne čilosti. Od našega društva je bilo zastopanih 39 članov, od kojih se je 24 udeležilo javne telovadbe. Sprejem, nastop in skupna telovadba Sokolov iz Ljubljane, Mozirja, Zagreba in Celja lahko so nam v opravičen ponos; dostavljamo pa željo, da bi v tem duhu dvignila se k skupnemu vzletu — žal mnogo prerodka — sokolska društva na Slovenskem.

Po tej slavnosti priredi se je klub biciklistov C. S. dne 8. septembra 1892 še jeden izlet k narodni hrvatsko-slovenski dirki v Zagreb, kjer sta si pridobila dva člana vnovič darila. Ob jednem položil se je takrat temelj jugoslovanski zvezi biciklistov, katera se je v tem času osnovala in ustanovila si svoj list »Hrvatsko-slovenski ciklista«. V imenu narodnega napredka v vseh strokah želimo tej narodni športni zvezi najlepših uspehov!

Dne 1. oktobra 1892 začela se je zimska doba telovadbe s poprečnim številom 8—10 telovadcev; poleg tega poučujejo se po društvu trgovski in

obrotni vajenci po 2 uri na teden (v povprečnem številu 16).

Dne 11. decembra priredil se je zabavni večer s petjem, telovadbo (skupine s palicami) in prosto zabavo.

Ob enem osnovalo si je društvo *tamburaški zbor*. Tamburice s pripravami za pouk stanejo okroglo 180 gld. S tem uvedli smo tudi v Celju to pristno jugoslovansko godbo, katero bomo odlastnih moči slišali prvič na Silvestrov večer.

V bodočih dveh letih mislilo bode društvo tudi na napravo *društvene zastave*, za katero so že do sedaj rodoljubi darovali 180 gld. Blagoslovila se bode o priliki druge velike sokolske slavnosti v Celju.

To so obrisi našega delovanja v preteklih dveh letih. Sodeluje sedaj 41 izvršujočih, pomaga nam 21 tukajšnjih in lepa vrsta vnanjih rodoljubov podpornikov s članarino 2—3 gld. ali s prostovoljnimi doneski za ta ali oni namen.

Pred saboj imamo še širo no obdelano narodno ledino; da! Bog, da jo s skupno silo in skupnimi naporji spremenimo kmalo v rodovitno polje!

V prihodnjem letu dokončamo skupno združenje v beli Ljubljani našo preosnovo. Upajmo, da potem nismo več daleč od *sokolske zaveze slovenske*. Zaveza naj po krasnem vzoru češkega sokolstva s *pomoženimi* društvi po vseh pokrajinah slovenskih *jedini* cvet naše mladine in našega moštva — sokolstvo slovensko — v žareči ljubezni za domovino našo, naš rod. V sokolstvu naj se okrepi telesne naše sile, po njem pa obuja se tudi po nekod speči narodni ponos, veneči naš življenj!

Celjski Sokol ravnal se bode po svojem geslu: *družimo se!* Buditi hočemo i naprej narod naš iz spanja, jačiti ga hočemo pod našim znakom — pod zastavo sokolsko, katero naj z rodoljubno podporo starih in novih prijateljev kmalo prostó in ponosno zaplapolja v mestu celjskem!

V označeni smeri, to je na telovadnem in narodno-društvenem polju je naš Sokol deloval tudi naprej.

Bil je predvsem *borbeno društvo*, ki je nastopal po narodno mlačnih krajih, budil zaspano narodno zavest in kazal prve uspehe sistematične telesne vzgoje.

Mirno lahko trdim, da je baš iz takih nastopov v letih 1890.—1914. vzraslo nešteto društev po slovenskem Spodnjem Štajerskem, ki so mogočno dvignila borbeno nacionalno zavest te pokrajine.

Da je nastopalo društvo pri vseh narodnih proslavah v bližnjih in daljnih krajih, tega pač ni treba še posebno povdarjati. Kak trn v oči je bilo naše društvo avstrijski oblasti in nemškutariji, dokazuje posebno dejstvo, da je oblast leta 1900. proslavo desetletnice društva kratko in malo prepovedala.

Začetkom dvajsetega stoletja pa je zavel po slovenskih sokolskih vrstah drug duh.

Sokolsko delo se je poglobilo na znotraj: sistem telovadne vzgoje postaja širši in globlji in stremi za tem, da da vsakemu pripadniku sokolske misli telesno in duševno vzgojo, ki temelji na Tyrševih uzorih. Delo se je počelo vsebolj osredotočiti v telovad-

nicah. Naše društvo je bolj in bolj občutilo, da rabi za razvoj lastne strelje, lastnega doma.

Ustanovilo se je društvo »Sokolski Dom«, katerega cilj je bil, da dobi Sokol svoj dom v mestu ali okolici. Neumorno delo in redka požrtvovalnost bratov Smertnika, dr. Janka Serneca in dr. Antona Božiča, ki so jamčili za najeto posojilo, je rodilo kmalu sad: ponosno sokolsko stavbo Sokolski Dom v Gaberju pri Celju.

Stavba in otvoritev tega doma je kamen-menik v zgodovini našega društva. Sokolski Dom je bil dozidan leta 1909. 4. jan. 1910 vršil se je v njem redni občni zbor društva, o katerem pravi tajniško poročilo:

Bratje Sokoli!

Kot tajnik Sokola podati Vam moram tajniško poročilo za leto 1909, ali bolje rečeno kratek pregled o delovanju našega Sokola na zunaj in njegovega odbora.

Bratje!

Nekako svečano razpoloženje vidim danes na vseh Vaših obrazih, ogenj svetega navdušenja za našo sokolsko stvar odseva iz Vaših oči! — In zakaj tudi ne?

Saj nam je vendar enkrat po tridih bojih dana prilika zborovati na svojih lastnih tleh — v lastnem domu!

Prevažen je ta dogodek v življenju celjskega Sokola, da bi ga ne bilo treba omeniti posebno meni, ko Vam polagam račun o odborovem delovanju.

Z letošnjim letom začel je celjski Sokol popolnoma novo življenje. V tem trenutku bi Vam moral pravzaprav podati zgodovino ali kratek pregled vsega dosedanjega Sokolovega delovanja od njegove ustanovitve. Žal mi je to nemogoče. Zabeležiti sem pa moral kot zvest kronist dejstvo, da je celjski Sokol z letom 1909. stopil iz mladeniške dobe v najlepšo dobo starosti svoje — v moško! ter postal ugleden in krepak sodrug svojim slovenskim in slovanskim sobratom!

Z držnim poletom povzdignil se je do te višine — priboril si toli zaželjeni Sokolski dom, v katerem mu je za vse čase zajamčen sloboden razvoj!

Otvoritev Sokolskega doma vršila se je 14. avgusta 1910. Ob tej priliki vršil se je v Celju oziroma Gaberjih impozanten sokolski zlet, združen s proslavo dvajsetletnice našega društva. O tem slavlju piše društveni zapisnik:

Dne 14. avgusta 1910 se je vršil naš Celjski sokolski zlet v Gaberju, združen z 20-letnico našega Sokola in otvoritvijo Sokolskega Doma v Gaberju.

Že v letih 1908. in 1909. najdemo v zapisnikih odborovih sej in občnih zborov zabeležen sklep naj se ob otvoritvi Sokolskega Doma v Gaberju vrši obenem zlet Slovenske sokolske zveze v Celje. Vse slovensko, da vse slovansko Sokolstvo se je pripravljalo na ta naš zlet, vsa slovenska javnost je bila prepojena z mislijo: Celjski sokolski zlet mora biti najlepša manifestacija sokolske ideje na Slovenskem.

A naši nasprotniki, Nemci in re-negati so se pač zakleli, da se nameravajo prireditve v Celju sploh ne sme vršiti. Z vso peklensko hudobnostjo in mržnjo do vsega, kar je slovenskega, so šli na delo.

Za Celjski sokolski zlet se je do-ločil dan 14. in 15. avgust 1910. Z do-pisom od 12. jan. 1910 je naznanila S. S. Z., da se nameravani zlet ne bo imenoval zlet S. S. Z. v Celje, ampak samo Celjski sokolski zlet 1910; ude-leži se istega pač vsa S. S. Z., a ofici-jelno se naj ta zlet ne imenuje zlet S. S. Z., ker bi se bilo bati, da se na istem S. S. Z. radi stavljenih ovir in tehničnih težkoč ne bi mogla pokazati primerno svoji moči.

Mestni urad celjski je izdal dne 18. junija 1910 razglas št. 7226/10, v katerem prepoveduje v dnehi 14. in 15. avgusta 1910 v mestnem okolišu vsako nošnjo narodnih znakov in krojev in zbiranje več kakor 5 oseb v gruči po ulicah in trgih. (: »wird hiemit für den 14. und 15. August 1910 im Stadt-gebiete aus Gründen der öffentlichen Ruhe und Ordnung das Tragen jeglicher Vereinsabzeichen und von nationalen Abzeichen, sowie das Passieren der Strassen und Plätze in Gruppen von mehr als fünf Personen verboten«).

Rekurzi proti temu odloku na občinski svet v Celju, štajersko namestništvo in deželni odbor so bili odklonjeni oz. rešeni negativno.

Ker je bil s tem prihod gostov po železnici v Celje skoro onemogočen, se je odločil odbor Celjskega Sokola po tem, ko je bila tudi prošnja na južno in državno železnico za uporabo železnice za prehod od celjskega kolodvora do državne ceste v Gaberju in tozadevna osebna intervencija g. drž. poslanca F. Robleka brezuspešna, da se pripeljejo vsi Sokoli in drugi gostje z železnico v Štore in se napravi od tu sprevod skozi Teharje na telovadišče. Obseg zleta se je skrčil na dan 14. avgusta 1910 in je vsled tega odpadla nameravana zvezna tekma.

Nemci so delali na vse kriplje, da se zlet prepove popolnoma. Ker spada polovica državne ceste od Studentenheima do Naskovih hiš v Gaberju teritorialno še pod Celje, je spoznal mestni urad celjski za potrebno, razširiti omenjeno prepoved tudi na to cesto ter naj bi bila pasaža iste popolnoma prepovedana. Intervencijam pri okrajnem glavarstvu v Celju od strani dež. poslanca g. dr. Kukovca in našega staroste se je zahvaliti, da se je vsaj za nekaj ur na dan 14. avgusta 1910 dovolil prehod tudi po tej cesti. Gg. dr. Zdolšek in dr. Božič sta v zavedi zleta, da se isti ni popolnoma prepovedal, osebno posredovala v Gradcu, za kar bodi njima, kakor tudi gg. drž. poslancu Robleku in dež. posl. dr. V. Kukovcu izrečena naša najprisrčnejša zahvala.

V svrhu lažje razdelitve in izvršitve dela za C. S. Z. so se izvolili reklamni, finančni, veselilni in stanovanjski odsek. Stanovanjskemu odseku radi omejitve zleta na en dan ni bilo opravljati prvotno namenjenega mu dela. Prostor za telovadišče je dal na razpolago brezplačno g. Peter Majdič, veletržec in veleindustrijalec na svojem travniku v Spod. Hudinji; brat-ska mu hvala! Za obede došlim Sokolom in gostom se je psrekrbelo po naročenih gostilnah v okolici in so bili večinoma vsi gostje in gostilničarji zadovoljni.

Zleta se je udeležila S. S. Z. z vsemi svojimi župami. Bilo je navzo-

čih okrog 1300 slovenskih Sokolov, ca. 30 hrvatskih in 35 srbskih Sokolov iz Hrvatskega, 2 zastopnika srbskih Sokolov iz kraljevine, 2 zastopnika čeških Sokolov, 1 zastopnik bolgarskih »Junakov« in 1 zastopnik rusinske telovadne organizacije »Sič« iz Galicije.

Pri javni telovadbi je nastopilo pri prostih vajah pod vodstvom načelnika S. S. Z. br. dr. V. Murnika 272 telovadcev, na orodju okrog 20 vrst, ljubljanske in brežiške Sokolice ter 44 dečkov šolskega naraščaja Celjskega Sokola pod vodstvom br. Kralja.

Ob 12. uri opoldne 14. avgusta 1910 se je vršila slavnostna otvoritev Sokolskega doma v Gaberju. Ob otvoritvi se je zbralo vse Sokolstvo in velika množica gostov na obširnem vrtu Sokolskega doma. Govorili so: Dr. A. Božič, tačasni predsednik društva Sokolski dom, zastopnik Česke ob. Sokolske in br. Smertnik.

Po otvoritvi se je vršil banket v telovadnici pod predsedstvom častnega staroste Celjskega Sokola br. dr. Jos. Vrečkota. Govorili so ob tej priliki: drž. in dež. posl. dr. Ribaž iz Trsta, drž. posl. Franjo Roblek, dež. poslanec dr. Kukovec, dr. Vrečko, Jos. Smertnik, za Hrvate: br. Mart. Pihar, za Srbe iz kraljevine dr. Popović.

Vsem, ki so po svojih močeh pripomogli k častnejšemu uspehu zleta, bodi na tem mestu izražena naša zahvala.

Po otvoritvi Sokolskega doma se je delovanje društva silno razmahnilo. Število članstva, posebno telovadcev izkazuje najvišje številke v zgodovini društva.

Pri javnih nastopih nastopa do 60 telovadcev in do 70 članov v kroju, tedaj v številu, ki ga danes društvo niti izdaleka ne doseže.

Žal, da je najlepše delo Sokola pretrgala svetovna vojna.

Vsa društva so morala nehati delovati, naše prostore in telovadnico nam je zasedlo vojaštvo, ki nam je napravilo velikansko škodo.

V petih letih je zmanjkalo mnogo inventarja, še več nam ga je vojaštvo pokvarilo.

Vendar smo rešili vse zapisnike in društveno knjižnico in drugo premoženje.

Po preobratu je Sokol prvi stopil zopet na plan. Organiziral je svoje članstvo, ga oborožil in vsaj v prvih dneh po preobratu mnogo pripomogel k temu, da je bil v naših krajih mir in red.

Leta 1919. prevzel je v mestni osnovni šoli prej nemško telovadnico ter v nji razpel svoja krila.

V tej se je vršila leta 1920. slovesna proslava društvene 35-letnice.

Iz navedenega izhaja delovanje društva do danes. Bodoče delo je v ogromnih nalogah še pred nami, saj posledice vojne še niso in dolgo ne bodo zabrisane.

Sokolsko društvo stopa v novo delo veselo in krepko: ravna se po vzgledih svojih uzornih ustanoviteljev Tyrša in Fügnerja, posnema smotreno delo društvenih ustanoviteljev, vadi-teljev in članstva ter čuva zvesto v svojih srcih sokolsko geslo:

V pesti sila
V srcu odločnost
V mislih domovina!

Zvezna tiskarna v Celju

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela solidno, okusno in najhitreje

Ceně konkurenčne!

Prepričajte se sami!

Najmoderneje urejena knjigoveznica